

Debesuota, gali snigti.
Saulė teka 6:52, leidžiasi 5:19

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
Price 15c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Vasario-February 12 d., 1975 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

Kaina 15c

36

PREZIDENTAS PRIEŠ GAZOLINO NORMAVIMA

PIETŲ VIETNAME PRASIDĖJO TET — NAUJŲJŲ METŲ ŠVENTĖS

SAIGONAS. — Vietnamiečiai pradėjo švęsti savo svarbiausių metų šventę — Tet — naujųjų metų sutikimą. Nors Saigone šventė sutrumpinta valdžios tarnautojams iki pusantros dienos, civiliai ruošiasi švęsti normaliai — keturias dienas. Mieste draudžiama sprogdinti faiverkus ir paliktas draudžiamasis laikas naktį vaikščioti gatvėse nuo vidurnakčio iki 5 val. ryto. Šiaip šventė sukėlė nemažesni susidomėjimą, kaip kasmet: parduotuvės pilnos žmonių, perkančių dovanas, maistą, vaisius.

Tet išvakarėse ant Tautinės Asamblėjos rūmų laiptų demonstravo opozicijos veikėjai, deginami prezidento Thieu fotografijas. Opozicijos 27 atstovai ir vienas senatorius pasirašė protestą dėl penkių laikraščių uždarymo ir žurnalistų suimtinėjimo. Tarp opozicijos narių vaikštinėjo ir Duong Van Minh, kuris paprastai savo opozicijos taip viešai neparodo.

Tarp kaltinimų vyriausybei yra ir toks: valdžia tyčia komunistams leido užimti Phuoc Lang provinciją, kad galėtų parodyti Amerikos vyriausybei ir kongresui, kad Saigoniui tikrai reikia daugiau paramos. Ta pačia proga Thieu vyriausybė sustiprino priešpaužę opozicijai. Asamblėjos atstovai paskelbė, kad jie švenčių metu vieną dieną badaus.

Pats prezidentas Thieu švenčių proga pasakė kalbą, kurioje pranašavo sunkius naujuosius metus. „Mes esame pasiryžę neatiduoti Pietų Vietnamo komunistams. Mes turime sustabdyti jų ofenzivą“, pasakė prezidentas. Jis nurodė, kad trys uždaviniai laukia P. Vietnamo gyventojų: pilna parama frontui, užtikrintas saugumas už fronto ir gamybos padidinimas. Užfronte mes negalime leisti komunistų pogrindžio agentams ir tarplautinėms politikos tarnams, užsimašavusiems įvairiausiais būdais, infiltruoti mūsų tautines eiles ir nuodyti liaudį, siūlant pasiduoti komunistams, pasakė Thieu.

Išleista nauja Solženicino knyga

PARYŽIUS. — Nauja Aleksandro Solženicino knyga, 630 puslapių, buvo išleista Paryžiaus IMCA Press rusų kalboje. Prancūzų kalbos vertimas išėisias kovos mėn., o anglų — dar daromas vertimas.

Šioje Solženicino knygoje rašoma apie rašytojo pergyvenimus nuo 1961 metų, kada po Stalino kulto pasmerkimo jis pirmą kartą pasirodė viešumoje. Knygos didžiausia dalis parašyta 1967 m., tačiau paskutiniai skyriai parašyti jau Šveicarijoje ir liečia rašytojo ištrėmimą.

Knyga pavadinta rusų patarlės dalimi: „Kai veršis ragais puola ažuolą“. Veršis šiuo atveju — pats rašytojas, o ažuolas — sovietų valstybė. Atsiminimuose minimi žymūs sovietų valdžios žmonės: Chruščiovas, Suslovas, Piotras Demečovas, redaktorius Tvardovskis ir kt.

ROMA. — Popiežius Paulius užgavėnį proga pasakė kalbą Romos kunigams. Jis labai liūdnai kalbėjo apie savo paties trūkumus ir žmoniškas silpnynes. Net ir šiais šventaisiais metais Romoje vyksta nuodėmės, pornografijos plitimas, daugėja nusikaltimai.

IŠ VISO PASAULIO

ČIKAGA. — Ligoninėje sunkiai serga juodųjų musulmonų vadas Elijah Muhammad, 77 m.

ALAMEDA. — Karo laivynas paskelbė, kad du lėktuvnešiai Ramiojo vandenyno grupėje šiais metais bus išimti iš aktyvios tarnybos: „Oriskany“ ir „Hancock“. Ramiajame vandenyne laivynas turės tik šešis lėktuvnešius.

LONDONAS. — Britanijoje kilo naujas vyno skandalas, kai Sunday Telegraph paskelbė, kad į portą yra pilamas sintetinis alkoholis, kad vynas būtų stipresnis.

URBINO. — Vagys, kurie išnešė iš Urbino galerijos tris labai brangius paveikslus, pareikalavo už jų grąžinimą 4,8 milijonų.

ZENEVA. — Dvi bombos sužalojo V. Vokietijos konsulatą Zenevoje. Trečia bomba rasta nesprogdus. Konsulas pasakė nežinąs, kas ir kodėl tas bombas padėjo.

CAPE CANAVERAL. — Dešimt sovietų kosmonautų apžiūrėjo visus erdvės tyrinėjimų įrengimus ir pastatus ir keli jų net buvo įlipę į Apollo erdvėlaivį Cape Canaveral erdvės stotyje. Gen. Vladimiras pasakė spaudai, kad Floridos klimatas esąs daug geresnis už sovietų erdvės centro klimatą Baikonure. Vėliau kosmonautų grupė buvo nuvežta į Disney World prie Orlando, Fla.

ANCHORAGE. — Kenji Kuwabara, direktorius to įmonės, kuri paruošė Japonijos lėktuvui maistą, nuo kurio susirgo 143 keleiviai, nusižudė Aliaskoje. Jis labai pergyveno šį nemalonų įvykį.

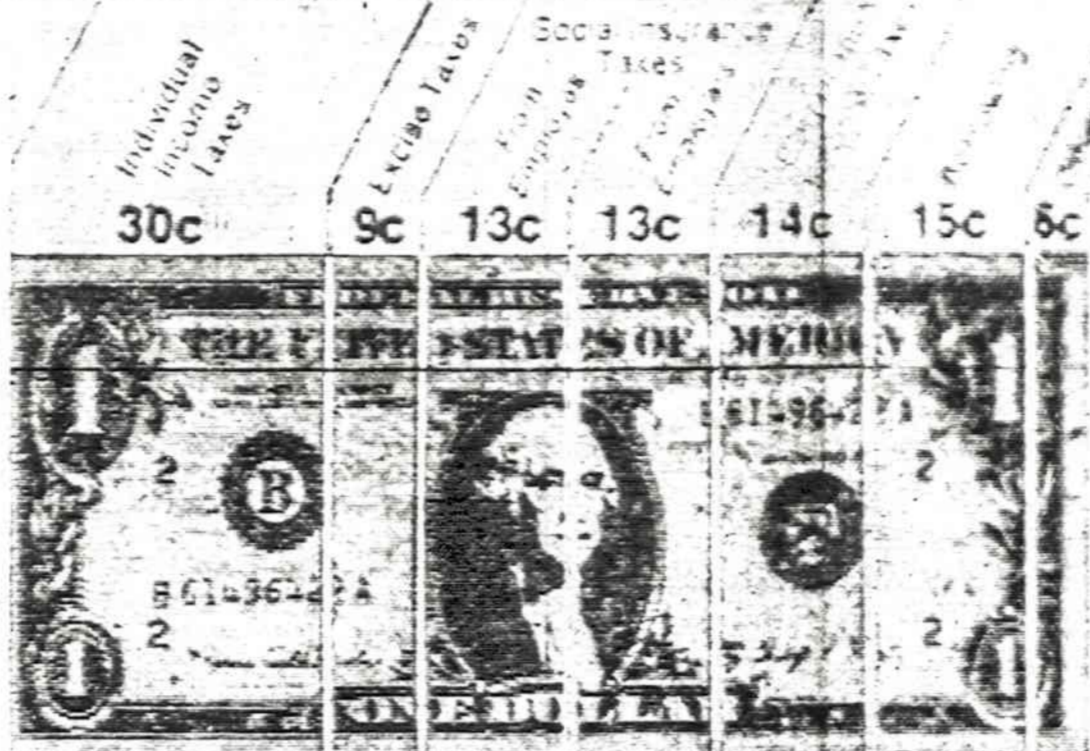
LISABONA. — Portugalijos prezidentas paskelbė, kad konstitucinė asamblėja bus renkama balandžio 12 d. Išrinkta asamblėja per tris mėnesius paruoš naują konstituciją ir tada įvyks prezidento ir parlamento rinkimai. Prezidentas Francisco Costa Gomes pareiškė, kad karinė taryba neleis įvesti Portugalijoje diktatūros.

PARYŽIUS. — Arabų valstybės, skolinamos pinigų Vakarų valstybėms labai dažnai išjungia iš finansavimo tokius bankus, kuriuos valdo žydai. Londone Libijos ir Kuwaito atstovai reikalavo, kad finansavimo veiksmuose nedalyvautų Warburgo ar Rothschildo bendrovės, o Prancūzijoje iš biznio išjungiamas Lazard Freres įstai-ga.

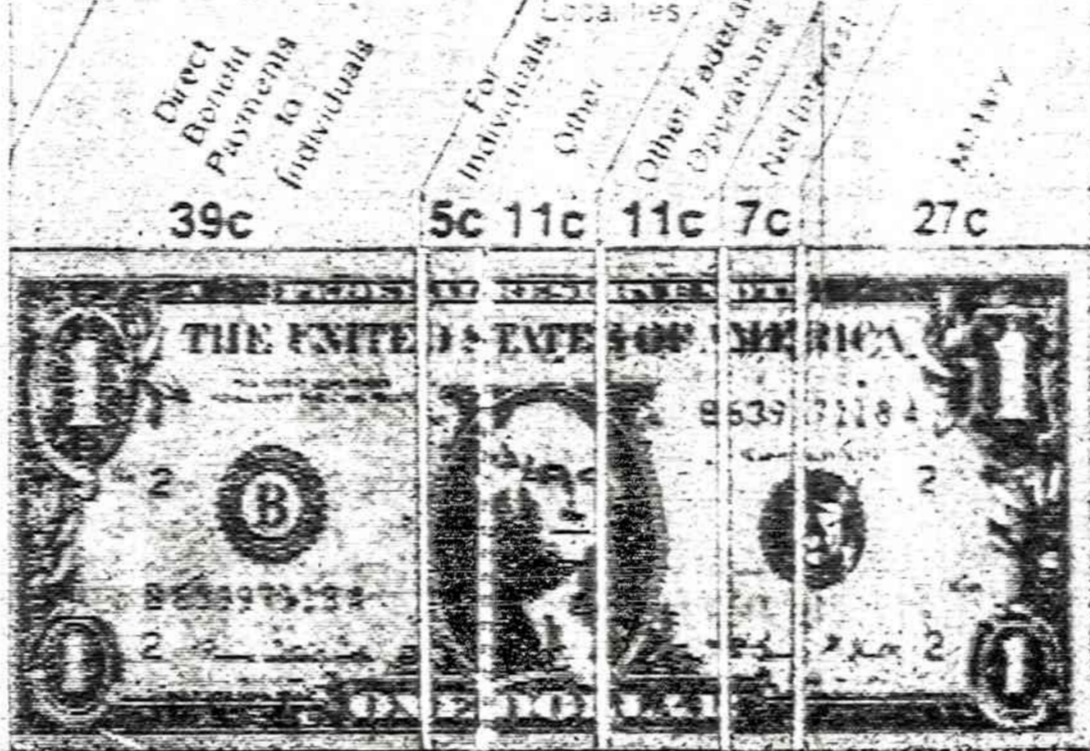
WASHINGTONAS. — Aviacijos štabo viršininkas David Jones kalbėdamas senato ginuotų jėgų komitete pasakė, kad komunistų priešlektuvinė gynyba Pietų Vietname yra tiek sustiprinta, kad Saigono lakūnai bijo skristi virš komunistų valdomos teritorijos. Pietų Vietnamui skubiai reikia naujų lėktuvų, pasakė generolas.

THE BUDGET DOLLAR

Where it comes from ...

Where it goes ...

2019 m. 1976 metų biudžeto iliustracija. Viršutinis „doleris“ parodo, iš kur valstybės išdais gauna pajamų, o apačioje parodytos išlaidos.

IZRAELIO „VANAGAI“ REIKALAUJA NAUJŲ PARLAMENTO RINKIMŲ

JERUZALĖ. — Izraelio dešiniųjų partijų koalicija — Likud — pareikalavo, kad prieš darydama teritorines nuolaidas Izraelio vyriausybė šauktų naujus rinkimus, nes Izraelio žmonės nepriartaria pasitraukimui iš okupuotų žemių. Vyriausybė neturi žmonių mandato pasitraukti iš svarbių strateginių vietų Sinajaus kalnuose arba išeiti iš Abu Rudeis naftos laukų, pasakė opozicijos vadas Benachem Begin.

Daug izraelitų nepasitiki sekretoriumi Kissingeriu. Opozicija net tvirtina, kad Kissingeris pasukitiniu laiku turėjo daug politinių nepasisekimų. Jis todėl noris grįžti į Washingtoną, sustiprins savo pozicijas nauju žydų-arabų susitarimu. Izraelis pasitrauks iš Sinajaus ir padėtis liks tokia pati, kaip buvusi, Egiptas sutiks pratęsti Jungtinių Tautų kariuomenės mandatai iš 6 mėn. iki 1 metų. Egiptas pagreitins savo miestų prie Suelto atstatymą, kas būsimi geresnės taikos gaarntija už šimtus popieriaus gabalų. Egiptas sutiks pratęsti derybas su Izraeliu dėl Suezio kanalo naudojimo.

Egiptas sutiks pratęsti Jungtinių Tautų kariuomenės mandatai iš 6 mėn. iki 1 metų. Egiptas pagreitins savo miestų prie Suelto atstatymą, kas būsimi geresnės taikos gaarntija už šimtus popieriaus gabalų. Egiptas sutiks pratęsti derybas su Izraeliu dėl Suezio kanalo naudojimo.

Shmuel Tamir, trečias opozicijos kalbėtojas, pareiškė spaudai, kad Kissingeris atvažiavo su labai sunkiu spaudimu Izraeliui. Mes nuolat esame įspėjami, kad bus naujas karas, jei dabar nesutarsime. Mūsų nesutarsimas sulaikys svarbias derybas dėl ekonominės ir karinės paramos, todėl reikia skubėti. Tamir ragino izraelitus ir Izraelio rėmėjus Amerikoje atmesti šį neteisingą Kissingerio spaudimą Izraeliui valdžiai.

Karo paliaubos Šiaurės Airijoje

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje pirmadienio vakare įsigaliojo slaptos airių armijos paskelbtos karo paliaubos, bet prieš tai buvo susprogdintos penkios bombos ir buvo nušautas jaunas katalikas. Vykstant slaptomis deryboms tarp britų valdžios ir airių katalikų, galima laukti didesnio pasipriešinimo iš protestantų radikalų, kurie biją, kad britų valdžia per daug katalikams nenusileistų ir nepažadėtų jiems per daug lengvatų. Manoma, kad už karo paliaubas britai ims paleisti iš kalėjimų suimtus airius ir išveš dalį savo kareivių.

ADDIS ABABA. — Etiopijoje vėl pagyvėjo sukilėlių puolimai. Eritrėjos sukilėliai numušė kelis vyriausybės lėktuvus. Asmaros mieste naktį girdisi šūviai ir granatų sprogdimai. Etiopijos valdžia negali leisti Eritrėjai atsiskirti, nes Etiopijoje yra apie 70 įvairių kalbų ir kultūrų, kurių žmonės irgi gali reikalauti nepriklausomų valstybių. Etiopija suskilty į daug dalių, jei būtų leista atsiskirti Eritrėjai.

Sovietų užsienio reikalų ministras Andrej Gromyko, su gėlimis sutiktas Damasko, Sirijoje.

VELIAUSIOS ZINIOS

Šiuo metu yra platinamas atsišaukimas dėl Vasario 16 dienos, kuriame yra minimas Balfas. Balso centro valdybo prašė, kad atsišaukime Balso vardas yra naudojamas be Balso žinioms ir sutikimo.

Jungtinių Tautų gen. sekretorius Waldheimas vakar Vatikane pasimatė su Popiežium ir išvyko iš Romos į Saudi Arabiją ir kitas Persijos plankos valstybes.

Prieš metus tik 39% amerikiečių palaikė Izraelį prieš arabus, tačiau šiais metais jau 76% pareiškė, kad dėl energijos ir Amerikos ekonominės krizės kalti arabai. Izraelį remia 52% amerikiečių, arabus — 7%, kitai neremia nė vieno, paskelbė Harris Poll.

Bell Helicopter Co. pripažino, kad jos nusamdyti amerikiečiai kariai veteranai ruošia Irano šacho Padangių Kavalerijos Brigadą. Pilotų ir mechanikų paruošimas Irane truksias penkerius metus.

Pirmadienį Kalifornijos dykumoje, 30 mylių nuo Victorville įvyko žemės drebėjimas 4,4 laipsnio.

Karo paliaubos Šiaurės Airijoje

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje pirmadienio vakare įsigaliojo slaptos airių armijos paskelbtos karo paliaubos, bet prieš tai buvo susprogdintos penkios bombos ir buvo nušautas jaunas katalikas.

Vykstant slaptomis deryboms tarp britų valdžios ir airių katalikų, galima laukti didesnio pasipriešinimo iš protestantų radikalų, kurie biją, kad britų valdžia per daug katalikams nenusileistų ir nepažadėtų jiems per daug lengvatų. Manoma, kad už karo paliaubas britai ims paleisti iš kalėjimų suimtus airius ir išveš dalį savo kareivių.

ADDIS ABABA. — Etiopijoje vėl pagyvėjo sukilėlių puolimai. Eritrėjos sukilėliai numušė kelis vyriausybės lėktuvus. Asmaros mieste naktį girdisi šūviai ir granatų sprogdimai. Etiopijos valdžia negali leisti Eritrėjai atsiskirti, nes Etiopijoje yra apie 70 įvairių kalbų ir kultūrų, kurių žmonės irgi gali reikalauti nepriklausomų valstybių. Etiopija suskilty į daug dalių, jei būtų leista atsiskirti Eritrėjai.

„TIK PER MANO LAVONĄ“, PASAKĖ PREZIDENTAS FORDAS HOUSTONE

HOUSTONAS. — Prezidentas Fordas, pamatęs, kad jam bus nelengva praveisti kongrese savo ekonominę, energijos programą, nutarė kreiptis į tautą per gubernatorių, Prekybos Rumus, spaudą ir televiziją. Texas valstijoje jis susitiko pirmadienį su Texas, Oklahomos, Arkanso, Naujosios Meksikos ir Arizonos gubernatoriais. Vakare jis turėjo susitikti su 10 Viduriniųjų Vakarų valstijų gubernatoriais.

Japonija vengia atominės sutarties

TOKIJO. — Japonijos užsienio reikalų ministeris Miyazawa pasakė parlamente, kad Japonija dar negali ratifikuoti sutartį, kuri uždraudžia atominį ginklų plitimą. Sutartis surištų Japonijos rankas 20-čiai metų, todėl dar reikia reikalą apsvarstyti.

Japonų vyriausybė nurodo, kad nei Prancūzija nei Kinija nėra pasirašiusios tos sutarties, kuri Amerikos ir Sovietų Sąjungos buvo pasirašyta 1968 m. Dar 58 valstybės prieš sutarties prisiėmimą. Japonija sutartį pasirašė 1970 m. Buvęs premjeras Eisaku Sato už to pasirašymo pravedimą laimėjo praėjusių metų Nobelio Taikos premiją. Kol ši sutartis neratifikuota, Japonija gali jos nesilaikyti. Neabejojama, kad Japonija turi pakankamai technologinių žinių ir pakankamai lėšų pati gaminti atominis ginklus.

Daug japonų įsitikina, kad sutartis yra neteisinga, nes kai kurios valstybės pasirašė atominę bombą jau turėdamos, kitos nepasirašė norėdamos ją įsigyti. Jungtinėse Tautose Saugumo Tarybos pastovūs nariai visi yra ir „atominio klubo“ nariai. Daug japonų mano, kad toje Saugomo Taryboje turėtų būti ir Japonija.

Dominick padarė diplomatinę klaidą

BERNAS. — Prezidento Fordo paskirtas naujas ambasadorius Šveicarijoje, nors dar nepatvirtintas senato, jau pasidarė sau nemalonumu. Peter Dominick, buvęs Colorado senatorius, pralaimėjęs rinkimus paskutiniuose rinkimuose, turėjo pasikalbėjimą su dviem šveicarių laikraščiais: Zurich Tages Anzeiger ir Tribune de Geneva. Jis tarp kitų dalykų pasakė, kad jis sunkiausiai uždavinys bus išsiderėti iš Šveicarijos vyriausybės leidimą Amerikos lėktuvams perkristi per Šveicarijos teritoriją, jei reikėtų Viduriniųjų Rytų karui reikalams.

Šveicarijos neutralumo politika neleidžia tokių perskridimų. Šveicarijos pareigūnai paneigia šią žinią ir tariamas derybas. Valstybės departamentas irgi pareiškė, kad Dominickas kalba už save ir jokių kontaktų tarp Amerikos įstaigų ir Šveicarijos dėl tų perskridimų nėra buvę. Žinia paneigė ir Amerikos ambasada Šveicarijoje.

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos valdininkams įsakta per pusę sumažinti keliones automobiliais. Tokios kelionės bus leidžiamos į tas vietas, kur negalima nuykti viešojo susisiekimo priemonėmis. Sovietams pakelus naftos kainas, Rytų Vokietija irgi priversta taupyti naftos gaminius.

Irakas ieško arabų paramos

BEIRUTAS. — Irako užsienio reikalų ministeris važinėjo po arabų sostines, ieškodamas paramos kovoj su Irako kurdaus sukilėliais ir politinės paramos prieš Iraną, kuris atvirai kurdaus Irane. Be tos paramos kurdai būtų sumušti šį pavasarį, kai nutirpęs sniegas leis vėl naudoti Irako šarvuotius ir tankus. Irakas vienas negali išeiti prieš gerai ginkluotą Irano kariuomenę, o konfliktas bus neišvengiamas, jei Iranas toliau padės savo ginklais kurdam.

Irakas lankėsi Saudi Arabijoje, Kuvaite ir Jordane, ieškodamas pritarimo. Irano šachas taip pat aplankė Egiptą ir Jordaną, pažadėdamas savo piniginę paramą. Irake apsigyveno daug iš Irano ištrėmtų komunistų ir kitų šacho priešų. Irano manymu, konfliktai užsibaigtų, jei Irakas nęglostytų šacho priešų ir atsivoktų savo artimų ryšių su Sovietų Sąjunga.

INDEPENDENCE. — Bess Truman, buvusio prezidento žmona, ketvirtadienį švenčia 90 metų. Jos draugai ir gerbėjai ruošia jai gimtadienio šventę.

PARYŽIUS. — Milijonierius Onassis Paryžiaus ligoninėje buvo padaryta operacija ir jis geriau jaučiasi, pasakė Amerikiečių ligoninė, nesakydama, kokia operacija buvo daroma.

IR PO 25-RIJŲ METŲ LITUANICOS TUNTO VĒLIAVA RŪPESTINGOSE RANKOSE Stovyklinė akimirka, kurioje matome Vyta Luką, Petra Šalčiną ir Vyta Butiką, besiruošiančius vėliavos tarnybai.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

XII-II METAI

NR. 6 (490)

Pora minčių Vasario 16-tajai

LIETUVA IR AŠ...

Rašo Vilija Rasutytė (Chicago Kernavės tuntas, Gražinos d-vė)

Norėčiau aš keliauti ten toli, toli...
Už jūrų, marių, už upių, vandenėlių,
Kur šlama, ošia girios ir gieda vieversiai.

Kartą amerikietė draugė manęs paklausė: "Kam gaisrini laikai lankydama lietuvišką mokyklą, skaites ir jaunimo grupes?" Jai atsinau, kad laikai visai negaisrini!

Lietuviai dabar yra išsiskleidę po platų pasaulį, bet, viena prasme, Lietuva yra visame pasaulyje, nes žmonės sudaro tautą, o tauta yra žmonės.

Jeigu norime, kad Lietuva būtų vėl nepriklausoma, tai mūsų generacija turi smarkiai veikti. Mūsų jaunimas turi išlaikyti lietuviškuosius papročius, kalbėti lietuviškai: kad kalbos neramrumėm ir galėtumėm ją išmokyti savo vaikus.

Skautų organizacija ypač naudinga jaunesniems išlaikyti savo protėvių kalbą ir tradicijas. Duosime Kūčias, Kaziuکو mugę padarome rankdarbius ir lankome stovyklas, kuriose linksmimės ir dainuojame lietuviškas bei skautiškas dainas.

Tad aukim skautiška-lietuviška dvasia. Žygiui ruošimės su šypsniais ir daina. Kurį lauką prie Baltijos, Tarp girių Lietuvos!

Aldona Jokubauskaitė

Mano mintys dažnai susijungia su Lietuva. Nors aš ten niekad nebuvau ir mūsų tėvynės nemačiau, ji yra arti širdies. Kai tėveliai pasakoja, koks kitoks gyvenimas Lietuvoj, kokie papročiai ir kaip jie ten užaugo, pasidaro graudu jiems ir net man. Kad taip skaudžiai jie buvo nušauti per karą. Galima pagalvoti, kaip mums skaudu, kai kas nors atima kokį nors mūsų mėgiamą dalyką iš mūsų globos. Kaip mes žiurime ir kenčiame.

Zvelkime mintimis į tėvų tėvynę: kaip rusai žiauriai žudė, žlegino, vėžė žmones tremtiniais ir niekino visą kraštą. Pasidaro man pikta, ir kyla sieloj neramumas. Kaip baisu vienam atvažiuoti į neįdomią kraštą ir pradėti visai naują gyvenimą. Taip ir buvo, o dabar visokie metodai išlaisvinti Lietuvą sukus žmonių galvose.

Mes daug išmokstam apie Lietuvą mokyklose iš mokytojų, bet

labai norėčiau pamatyti savo akimis ir tikrą tėvų mylimąją žemę.

Vilija Rasutytė

BOSTONAS NEPAMIRŠTA IGNO KONČIAUS IR VALERIJOS BARMENĖS

Su jubiliejine nuotaika
i naują rytojų

Fraėjusių metų pabaigoje Bostono "Baltijos" ir "Žalgirio" tuntu daliniai su savo vadovybe, vėlavomis ir gausiais svečiais turėjo iškilmingą jubiliejinę suėgę.

Vadovavo pask. V. Čepas. Vi-

BOSTONO ŽALGIRIO TUNTO VILKIUKAI PRIE BENDRO LAUŽO SALĖJE

pasirado su savo liksmąja programa.

VEIDAI IR DARBAI

★ Simas Kudirka vasario 14 d. pasimatys su Chicago Lietuvos lietuviškuoju jaunimu. Simas Kudirka lanko lietuvių kolonijas Amerikoje. Visur iškilmingai sutin-

siems sugiedojus Lietuvos himną, kun. Janiūnas sukalbėjo malda, Vytautas Dilba perskaitė sukaktuvinį įsakymą, kuriuo 7-nios pakūstytės ir vienas vilkiukas buvo pakelti į skautus, o abiejų Tuntų dalinių vadovai į aukštesnius skautijos laipsnius. Buvo pareikšta padėka Bostono skautų krepšinio rinkinei, kuri pasiūlymą varžybose New York'e. Apie skauto pareigas Dievui ir Tėvynei kalbėjo jūrų skautų vadovas Mykolas Manomaitis. Jis pristatė apdovanojimą skautą L. Bacevičių, kuris savo sumanumu ir greita orientacija išgelbėjo gyvybę automobilio nelaimėje sužeistai moteriai.

Po oficialios dalies skautus jubiliejaus proga sveikino inž. dr. J. Gimbutas, pažymėdamas, kad Bostono skautus prieš 25-rius metus suorganizavo prof. Ignas Končius ir Valerija Barmienė, kurios dukra Dalia Sodeikienė šiandien jau vadovauja "Baltijos" tuntu, o daugumas čia esančių skautų tuo metu dar nebuvo gimę. Po jo gražų sveikinimo žodį tarė rašyt. Antanas Gustaitis, lietuvių parapijos klebonas kun. A. Baltrašius ir LB-nės pirmin. Antanas Matjoška.

Meninėje suėgose programoje prie skautiško laužo, vadovaujant vyresniesiems, jaunimas atliko įvairių skautiškų komiškų vaidelių ir padainavo skautiškų dainų. Garbė skautijos vadovams kurie mūsų jaunimą auklėja ir veda lietuvišku keliu.

Jubiliejinė šventė su visuomenine įvyko vasario 1 d., dalyvaujant Toronto Gintaro taut. šokių ansambliui. J. V. Sūdūvis

kemas, kaip dūvyris. S. Kudirka žmogus, kuriam likimas lėmė didelį žygi. Jo vardas skambėjo radijo bangomis, jis buvo rodomas televizijos ekranuose, ir mirgėjo jo vardas pasaulio spaudos puslapiuose.

Jaunimas pirmas išėjo demonstruoti už Simo laisvę. Šiandien jis laisvas, jaunimo pastangos išsipildė.

Vasario 16 artėjant, jaunimo organizacijų atstovai Simą Kudirką pakvietė į Chicago jaunimo Vasario 16 minėjimo šventę, kuri įvyks vasario 14 d. 7:30 v. vakare Jaunimo Centro salėje. Simas Kudirka kvietimą mielai priėmė, pasidžiaugdamas, kad pirmo apsilankymo metu jį maloniai nuteikė gausus uniformuotų skautų subuvimas. Antro apsilankymo metu didelė staigmena jam buvo Brighton Parko lituanistinės mokyklos per 100 jį sutikusių mokinių, apsi rengusių tautiniais drabužiais.

Simas Kudirka, atvykęs į šventę, pasakys pagrindinę kalbą apie Lietuvos jaunimą. Programą atliks jaunimo vienetai.

Sktn. J. Kaunas

★ Lituanicos tunto j. budžių kandidatų suėgose vyksta kiekvieną sekmadienį 10 val. ryto Jaunimo Centre. Visi kandidatai privalo jose dalyvauti.

★ Nuolatiniai Balfo talkininkai. Per eilę metų atskiri Chicago skautai-tės bei skautininkai-kės pakviesti dalyvauja Balfo aukų rinkimo vajuose, apilankydami aukotojų namus. Dailis skautininkų-kijų yra ir nuolatiniai aktyvūs šios didelį vaidmenį šalpos darbo atliekančios organizacijos nariai, net skyrių direktoriai. Įvykusiame Chicago Balfo skyriaus vajuose baigime dalyvavo šie veiklūs broliai-sėsės: Citero skyriui sumanė vadovaujanti buvusi ilgametė Seserijis Vyriausia Skautininkė v. s. Ona Zailskienė, LSS Tarybos narys v. s. kun. Anas Trakis, s. Vytautas Kasniūnas, s. Ir. Regienė, s. Valė Kliukienė, s. J. Kaunas, s. Pr. Zailskas, Vytautas Lapėnas ir kt.

★ Pirmosios kregždės iš Kaziuکو mugės ruošos. Chicago skautai ir skautės sparčiai ruošiasi šių metų artėjančiai Kaziuکو mugėi. Pasiruošimo darbai vyksta visų keturių tuntų "dirbtuvėse" ir atskirų skautiųjų namuose. Gaminama daug įdomių ir meniškai vertingų lietuviškos tautodailės darbėlių.

Šių metų mugę įvyks sekmadienį, kovo 2 d., Jaunimo Centre. Mugės komendanto pareigas suėgė atlikti šiame darbe patyręs vadovas j. s. Jonas Jovarauskas. Mugės atidarymas įvyks 10 val. ryto. Atidarymo iškilmes šiemet eilės tvarkai ves "Nerijos" jūrų skautiųjų tuntas.

★ Seserijos vadovių yatingam dėmesui. LS Seserijos uniformine medžiaga besirūpinanti v. s. Regina Kučienė praneša, kad prekybos įmonė, kurioje laikoma skautiųjų uniforminė medžiaga, jei ji nebus artimu laiku atsimita, bus atiduota pardavimui. Stengiantis to išvengti ir tuo pačiu neprarasti ateity-

CHICAGOJE JUODVARNIAIS LAKSTĖ DVYLIKA BROLIŲ

Du spektakliai

Prieš trejetą metų Chicagoje Vidurio Rajono Vado v. s. Prano Nedo pastangomis, pritariant vietos skautiųjų tuntu vadovybėms, buvo sudarytas skautiųjų ansamblio branduolys. Ansamblio tikslas — kasmet visuomeniškai skautiškomis įėjomis padaryti lietuvių, jei galima skautė, autoriaus sceninį veikalą, suteikiant galimybę jaunųjų brolių-sesėjų meniniams sugebėjimams pasireikšti, o tuo pačiu ugdyti meilę lietuviškam žodžiui, dainai ir šokiui, supažindinti su tautinėmis tradicijomis ir

paskatinti lietuviškosios kultūros tęstinumui.

Po metų nuo šio vietoje įsteigimo buvo išleista į sceną su sėkmingai atlikta s. Irenos Serelienės scenai pritaikyta pasaka "Pupa".

Šiais metais, sausio 19 ir 23 d., Chicagoje visuomenė turėjo galimybės išvysti v. s. Sofijos Kyntantaitės-Čiurlionienės "Dvylika brolių juodvarniais lakščius". Daug darbo įdėjo dabartinė ansamblio vadovybė — s. A. Martienė, v. s. J. Mikutaitienė, s. Ir. Serelienė, s. A. Ramanaukienė, režisiorė vyr. skautė Ži-

je šios reikalingos medžiagos užsakymo galimybės, visi Seserijos vienetai yra raginami iki vasario 20 d. užsisakyti bent po rietimą (25 jardus) medžiagos. Sėsės nedelsdamos kreipkitės šiuo reikalu į s. R. Kučienę 8626 S. Mozart, Chicago, Ill. 60652. Tel. (312) 778-0358. Reikalas skubus — nedelskime.

vilė Numgaudaitė ir būrys gabių jaunųjų artistų bei scenos ir apšvietimo tvarkytojų. Pirmasis spektaklis buvo labai pavykęs ir pilna salė žiūrovų jį šilintai įvertino. Antrasis spektaklis, dėl trūkumo platesnės reklamos ir tą dieną vykusių įvairių kitų renginių, nesusilaukė didesnio žiūrovų atsilankymo. Bet tai turėtų tik paskatinti ansamblio vadovybę ateityje ieškoti naujų būdų žiūrovams sukviesti.

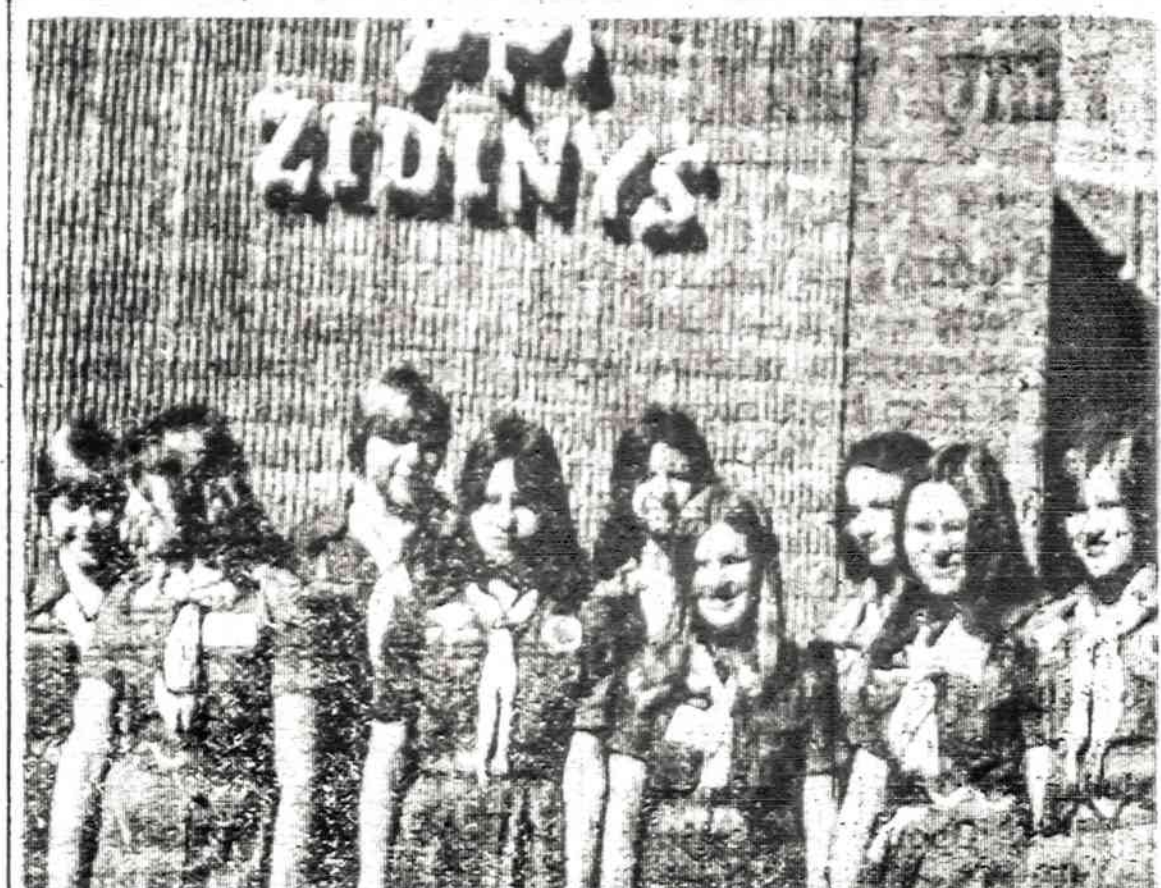
Vaidinimas buvo tikrai pavykęs ir patėisino visų darbuotojų pastangas Pasigėrėtinos s. kun. Kezio daromos pastangos užfik-

suoti šį jaunimo ir jo vadovų darbą filmė, tuo būdu sudarant galimybę vaidinimą pamatyti ir kitų vietovių scenos ir filmo mėgėjams.

Ansamblio vadovybė jau ruošia planus kitų metų platesnio masto sceniniam pastatymui.

Linkime sėkmės. O vietos skautiųjų vadovai ir broliams-sesėms linkime labiau susidomėti ir įsijungti į šio vertingo vieto darbą ir labai reikalingą visokeriopą pagalbą

Sesė Gabija

KELIAUNINKĖS BOSTONO BALTIJOS SKAUTĖS New York'e prie Kultūros židinio.

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.
Abi knygas gausite, jei pinigų pasiūlysite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years.

Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before.

You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank.

Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 6 years, 10 months (at the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be withheld at election.

Take stock in America.

Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

STANISLOVO DAGILIO GIESMYNAS IR JULIUS JANONIS

Vienas kitas iš ateivių (po 2-jo p. karo), priklaususių ar priklaususių Lietuvos ev. reformatų bažnyčiai, begyvendami JAV užimanė vargo poetą Julijū Janonį subažnyntinti, padaryti nusipelnusių tos bažnyčios veikime Lietuvoje.

Chicagoj leidžiamam lietuvių ev. reformatų bažnyčios organe "Mūsų Sparnai" J. Janonis įrikuojamas tarp Lietuvos ev. reformatų bažnyčios didžiųjų šūly: Martyno ir Jono Yči, Stan. Dagilio, prof. Dr. kun. P. Jakubėno ir kitų ("Mūsų Sparnai" Nr. 23, psl. 52). Tuo tarpu J. Janonis tebuvo moksleivis ir jaunas, dar nebaigęs gimnazijos mokslo, mirė. Jam neteko pasireikšti reformatų bažnyčios veikloje. Kol lankė mokyklą Biržuose, kaip ir kiti jaunuoliai, sekmadieniais nueidavo į bažnyčios pamaldas ir daugiau nieko.

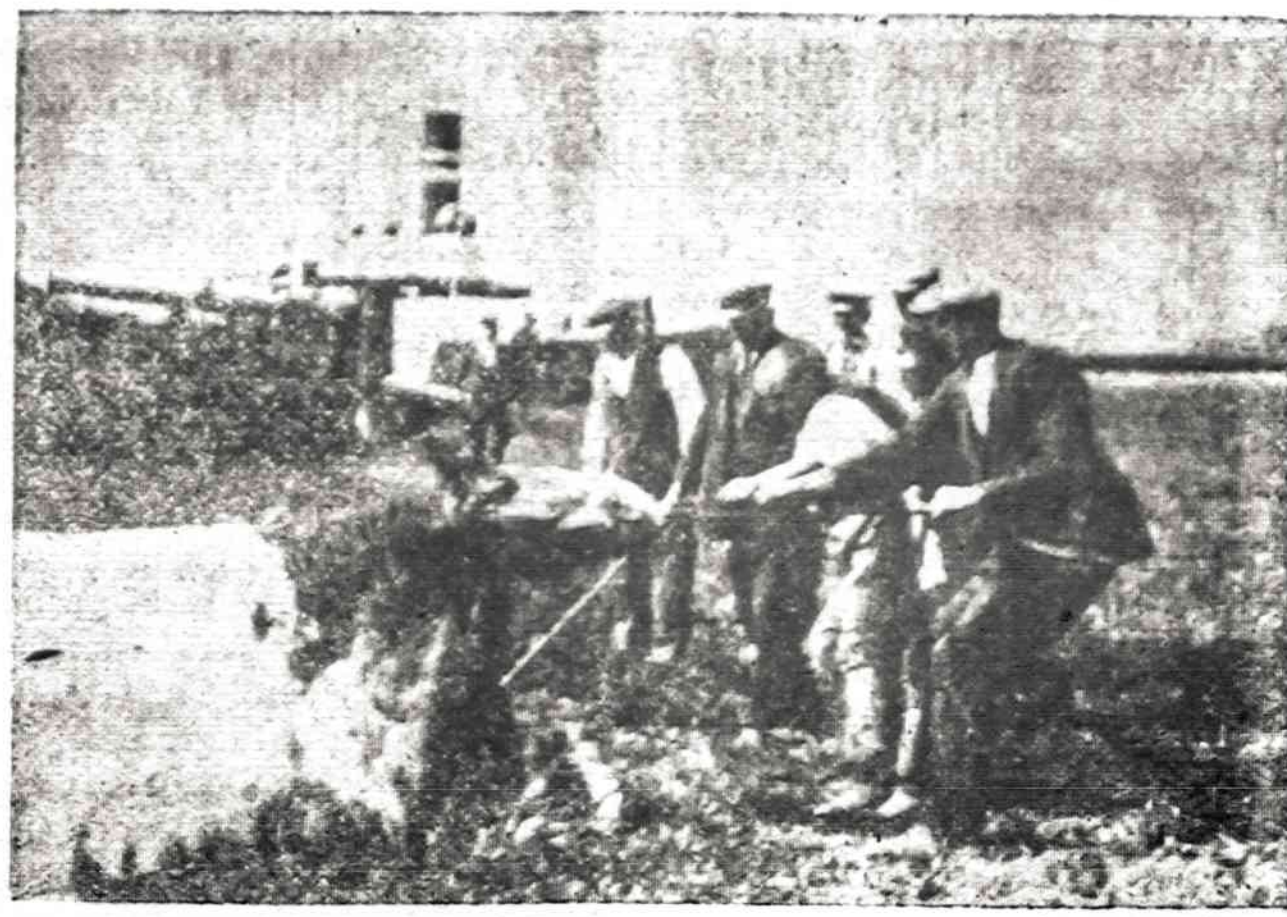
Tolimesnėje gyvenimo eigoje nutrūko ir ryšiai su reformatų bažnyčia ir tos bažnyčios žmonėmis. Jis tokių ryšių neieškojo ir nepalaikė.

1915 m., kaip karo pabėgėlis Voroneže, Janonis atgrįžo nugarą dideliu Lietuvos reformatų

bažnyčios šuliu Martynui Yči, kada šis jam pasiūlė spaudos darbą. Už kurį būtų galėjęs gauti tinkamą atlyginimą ir pilną globą. Yči juk nerūpėjo, ar Janonis kokius nors poterių kalbė ar ne. Jam jis buvo mielas kaip Biržų krašto jaunuolis-mokslėvis. Yčas labai šiltai suglobė Voronežą patevusį dailininką Adomą Varną, nežitrint, kad Varnas buvo katalikas.

M. Yčas tuomet buvo Rusijos Dūmos atstovas ir caraitės Tatanos karo pabėgėliams šelpti komiteto pirmininkas.

Naujienose įdomių Spaudos Pabūrų ir kitų straipsnių autorius Jurgis Jašinskas, pradėdamas "Mūsų Sparnų" žurnale Stanislavo Dagilio literatūrinės veiklos ciklą ("M. Sp." Nr. 33, psl. 36-40), visiškai be reikalo ten įterpė, jog Julijus Janonis buvo Dagilio bendradarbis prie reformatams naujo giesmyno parengimo. Tas sukėlė reformatų bažnyčios žmonėms susimąstymą dėl tokios neteisingos žinios, kuri pilnai gali įsiveisti lietuvių literatūroje, kadangi ją paskleidė ne šiaip eilinis asmuo, bet garbus žurnalistas. O ypač kai ne-

Prieš lipdamas į laivą, arklukas užsimaņė pasimaudyti Deimenoje. Deja, upė buvo per gili ir krantai per statūs. Teko skubėti jam į pagalbą.

bebus gyvųjų tarpe žilaplaukių iš 19-jo šimtmečio (prie jų priklauso ir šių eilučių rašytojas), gali atsirasti kitas tvirtintojas, kad minėtą giesmyną Dagilio vardu parengė vienas pats Janonis pasakydamas, kad Dagilis jau buvo pasenęs ir nebe ką nusimanė. Dėl šių dalykų, kitų asmenų paragintas, Stasys Palšis parašė patikslinimą, kuriame laiko datomis įrodo, kad kad J. Janonis nebuvo ir negalėjo būti St. Dagilio bendradarbiu prie giesmyno parengimo ("Mūsų Sparnai" Nr. 35, psl. 46). Čia to patikslinimo ištrauka:

"1) Stanislavas Dagilis giesmyno rengimo darbą pradėjo 1900 m. Julius Janonis, kaip gimęs 1906 m., tada buvo 4-rių metų berniukas.

2) St. Dagilis giesmyną rašė — eiliais 7-rius metus ir darbą baigė 1907 m. J. Janonis 1907 m. buvo tik vienuolikos metų berniukas ar antrus metus lankė Biržų pradžios mokyklą, kurią pradėjo lankyti 1906 metais. Mokslo šioj mokykloj tada ėjo vien rusų kalba.

3) St. Dagilio parengtą giesmyną atitinkama Vilniaus sinodo komisija tikrino 1908 m. Tais metais J. Janonis tebebuvo Biržų pradžios mokyklos mokyns.

4) Vilniaus sinodas 1909 m. giesmyną priėmė ir nutarė jį spausdinti. J. Janonis 1909 m. pavasarį baigė pradžios mokyklą ir tų pačių metų rudenį įstojo į Biržų miesto keturklasę mokyklą.

5) Giesmynas buvo išspausdintas 1910 m. J. Janonis tada buvo 2-ros klasės mokyns".

Gerbiamas J. Jašinskas, matydamas Palšio patikslinimą, nerūpėjo ir davė "Mūsų Sparnams" Nr. 36, psl. 37, parašytą straipsnį, "Patikslinimo" Paryškinimas, kuriame jau iš paties užsimojęs tvirtina, jog jo teigimas, kad J. Janonis buvo Stanislavo Dagilio bendradarbis prie giesmyno parengimo esąs teisingas. Ir kuriam galui toks tvirtinimas? Juk ten pat p. J. Jašinskas pripažįsta, kad J. Janonis giesmyno giesmių nekūrė ir neeilavo. Tikslai daro prielaidą, kad St. Dagilio parengto giesmyno giesmes perrašinėjo. Štai paties p. J. Jašinsko žodžiai:

"Naivu būtų galvoti, kad moksleivis J. Janonis lygiaverčiai tuokart atlikinėjo religinių giesmių eilavimą, vykdomyą poeto St. Dagilio. Patikimiausia prielaida: J. Janonis atliko perrašomąjį to giesmyno darbą. Janonis tuokart jau pakankamai

mokėdamas lietuvių kalbą ir tu rėdamas gražų ir aiškų braižą, atliko pagirtiną to Giesmyno giesmių perrašinėjimą".

Kalbant apie perrašinėjimą tenka priminti, kad šioj sąly aukštąjį mokslą pasiekę stenografai ir mašinistės-typewriter diktuojamas didelius veikalus parašydami ar rankraščius perrašėdami netampa tų autorių ir jų veikalų bendradarbiais, tokių titulu neįsigyja. Tad kodėl būtinai norima bendradarbiu titulu suteikti Julijui Janoniui? Gausnasi, pagal žmonių pasakymą, kad taip ponas nori!

J. Janonio atžvilgiu įrodinėjimas giesmių perrašinėjimo atpuola, kadangi kai St. Dagilis baigė giesmyno parengimą, vaikiško 11-kos amžiaus Julijukas lietuviško rašto nemokėjo. Jis tada mokėsi, kaip Palšio patikslinime-parodyta, prad. mokyklos baigė 1907 m. J. Janonis 1907 m. buvo tik vienuolikos metų berniukas ar antrus metus lankė Biržų pradžios mokyklą, kurią pradėjo lankyti 1906 metais. Mokslo šioj mokykloj tada ėjo vien rusų kalba.

Gerb. J. Jašinsko "Patikslinimo Paryškinimo" straipsnis vis pasgrįstas prielaidomis. Jis supina, suplaka į vieną mišinį J. Janonio augimo, pradžios mokyklos lankymo ir keturklasėje mokykloje mokymosi laikotarpius. Pastovesnį ir aiškesnį raišymą braižą J. Janonis galėjo įsigyti bebaigdamas pradžios mokyklą, o pakankamą lietuvių kalbos mokėjimą — belankydamas keturklasę miesto mokyklą. 1910 metais J. Janonis jau buvo 2-ros klasės moksleivis keturklasės mokyklos. Už ką jam buvo duotas pažymėjimas, nežino nei pats p. J. Jašinskas. Į mišinio indą įmestame Dr. J. Mikeleno straipsnyje yra St. Dagilio gyvenimo ir jo raštų apžvalga, minint 110 metų sukaktį nuo jo gimimo. Ten St. Dagilio nuopelnams padidinti yra pasakyta, kad jis, šelpė jaunimą, einantį į mokslo, reiškia, jau lankančius keturklasę mokyklą. Ypač Dagilis norėjo sudaryti fondą Janonio mokslo reikalams ir rinko iš savo draugų po 20 rublių. Bet užėjęs karas (1914—1915 m.) fondo reikalą sugriovė.

Vėl pasakyta, kad J. Janonis mokė Povilą Jašinską, kuris vėliau išėjo kunigo mokslus. Labai galimas daiktas, kad Janonis, lankydamas keturklasę mokyklą, davė P. Jašinskiui sutartas pamokas.

Pasirodo p. Jurgis Jašinskas tikslai iš sovietinės spaudos sužinojo, kad kun. Povilas Jakubėnas keturklasėj mokykloj lietuvių kalbos pamokas dėstė be atlyginimo. O St. Palšiu prof. Dr. kun. P. Jakubėnas, tarp kitų dalykų, gyvais žodžiais papasakojo kaip ir kokiū būdu jam pasisekė įvesti lietuvių kalbą į dėstomų dalykų programą. Mat, talkininkas Palšis ir profesorius abudu arklui važiuodavo iš Dragės (Vokietijoje) į durpyną iškastų durpių džiovinti.

Nei giesmyno leidėjai, nei sovietinis "Gimtasias kraštas" giesmyno reikalui St. Dagiliiu jokio bendradarbio nepriskiria. Štai giesmyno leidėjų prakalbos ištrauka:

"...Bet kadangi mūsų maldų knygos, o tarp jų labiausiai giesmynas, kaip dar reformacijos laikų palikimas, keletą jau karčių išspausdintas, pilnas buvo kalbos apsirakimų ir netaisykliškų išsitarimų, — kilo būtinas jo peržiūrėjimo, pamatinio perdirkimo reikalas. Atliktų tokį sunką darbą galėjo apsiimti tikslai tikrai mokąs lietuvišką kalbą ir prie to poetas ir vargonų muzikos žinovas. Pono mokytojo Stanislavo Dagilio iš Biržų asmenyje atsirado toks vyras, kuris savo ilgametiniu triūsu įvykdė šitą uždavinį, perdirkęs beveik visus seno giesmyno psalmus ir giesmes ir pridėjęs iš kitų giesmynų taipog perdirbtų giesmių žiupsnelį. — Užtat priguli jam mūsų visų širdingiausia dėkingystė ir jausmingiausias pripažinimas! Vilniaus Evangelikų Reformatų Sinodo Vyriausiasis Senjorius kun. Wilhelmas Mieszkowski ir lietuviškų surinkimų Dievo žodžio tarnai. Biržuose, Velykų laike, 1910 metais".

O čia nuorašas straipsnio iš Vilniaus 1968 m. kovo 7 d. leidinio "Gimtasias kraštas" Nr. 10: "Stanislavas Dagilis — kuklus giesmininkas. 1884 m., kai lietuviška knyga dėl spaudos draudimo buvo reta viešnia, Tilžėje

išėjo nedidelė knygelė — Lietuviškas šūpinys", iš svetimų skansonių ant naudos broliams lietuviams pataisytas". Tai vertimų iš rusų ir lenkų poetų (A. Mickevičiaus, L. oKndratavičiaus M. Lermontovo, A. Kolcevo) rinkinys. Vertėjas eiluotoj knygelės pratarmėj prašė skaitytojus nepiekti jo — paprasto paukštelio dagilio — už neįmantrią giesmės teisinio, jog svetimų giesmininkų giesmes atkartoją "ne lakštingalos balsu". Nors jis ir labai kukliai vertino savo darbą, tačiau tai buvo tiems laikams visiškai neblogų vertimų rinkinys.

Ne paukštelis dagilis paruošė tą knygelę, o tylus, kuklus Biržų krašto poetas Stanislavas Dagilis.

S. Dagilis gimė 1843 m. kovo 3 d., niūriais baudžiavos laikais. Vargu ar S. Dagilio vardą šiandien minėtume, jei ne lemtingas jo gyvenimo įvykis. Būdamas jau bemaž dvidešimties metų S. Dagilis pateko mokiniu pas Kėdainių vargonininką. Gyvendamas su biržiečiais gimnazistais, pasimokė kiek privačiai ir įstojo į trečią gimnazijos klasę. Uždarus Kėdainių gimnaziją persikėlė į Slucką. 1873 m. S. Dagilis Petrapily baigė filologijos mokslus ir buvo paskirtas į Sumus (Ukrainoje) senųjų kalbų mokytoju. Čia darboavo 21 metus. 1894 m. išėjo į pensiją ir gyveno Biržuose. S. Dagilis mirė 1915 m. lapkričio 13 d. Biržiečiai savo poeto atminimui 1923 m. pastatė kuklų paminklą.

Ne vieną "šūpinį" S. Dagilis paruošė. Jis yra parašęs pluoštą originalių eilėraščių, ilgesni eiluotą pasakojimą "Joninės Pavrovėjos karčiamaoje". "Aušroje" išspausdino teorinį straipsnį

"Keli žodžiai apie poeziją abelnai, o ypač apie eilių sudėjimą", paruošė evangelikų — reformatų giesmyną (1910), rinko tautosaką.

Kaip S. Dagilį pagerbė ano meto lietuvių kultūros veikėjai, liudija Maskvos universiteto studento (vėliau — gydytojo) Adomo Sketerio laiškas, rašytas jam 1883 m. kovo 2 d. Štai jo ištraukėlė:

"Neseniai mums susirinkus, vienas draugų perskaitė gromatas nuo Kriaučiūno, tur būt, gerai žinomo jums žmogaus, katraš tarp kitų naujienų (turima galvoje "Aušra" — Red.) parašė vieną labai linksmą dël mūsų, kad Dagilis mokytojas Sumose išvertė iš Mickaus "Budrij ir jo sūnus" ir puse "Konrado Valerodo". Džiaugdamiesi širdingai... susitarėm susipažinti su Tamsta — tokiu tikru lietuviu ir, išrodydami savo meilę, surašyti Tamstai gromatą, tikėdami, kad Tamsta neatstumai nog savęs mūsų pažinties. Siunčiame Tamstai labas dienas, geisdamis viso gero visuose Tamstos darbuose..." Siemet nuo to kuklaus giesmininko gimimo sukaks 125 metai".

Mielas biržėnas J. Jašinskas savo "Patikslinimo Paryškinime" straipsnį užbaigia pamokštininko žodžiais: "Neklaidinkime nepatikrintais daviniais patys savęs, "M. Sp." skaitytojų ir tų, kurie "M. Sp-se" paduodamais daviniais kada nors ateityje naudosis!..." Todėl tegul bus leista ir St. Palšiu šį straipsnį baigti irgi pamokštininko žodžiais: Kristus barė rašto mokytojus ir fariziejus ne už tai, kad jie mokyti, bet už tai, kad jie klaidina žmones.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje po tirpstanti sniega liepia lazdynui išskleisti mažuti deimantų spindinti žieda, apkaisto medžiū šakas žirniais, kaip konfetėms ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsu steklo. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaidžiuose svaitoja juokiantis ir verkią poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustalytė-Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kūleninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Buikų Juzė, EILERĄŠČIAI IR RAŠTAI, 155 psl \$1.50
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VĖTROJE. Eiliu rinktinė. 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgeļionis, GLODI — LIODI. Lvirikos eilės 105 psl \$2.00
6. Anatolius Kalrys, AUKSINĖ SĖJA. Eilėraščiai 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROZIU SVENTĖ. Eilėtuoti pasakojimai apie šv. Ištietintus lietuviškus senovės laikais: su autoriaus iliustracijomis \$5.00
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI. Antano Baranauško "Anykščių šilėlis" vertimas. 42 psl. \$2.00
9. Balys Rukšas, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės 95 psl \$1.50
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lvirika. 167 psl. \$3.00
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ. 5-ii lvirikos knyga. 152 psl. \$2.50
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėtuoti kūriniai. 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK. MANO LAIVELI. Eilėraščiai 112 psl. \$1.00
14. Eugenius Grudis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės 70 psl. \$1.00
15. Elena Tumienė, KARĖLIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai 80 psl. \$2.50
16. Alfonsas Tyvelis, METU VINCIALI. Lvirikos rinktinė. 180 psl. \$3.00
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai. 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija. 115 psl. \$3.00.

Norėdami išgyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdant čekį ar pinigini orderį.

NAUJIENOS.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyna.

- K. Bielinis, PENKTEJI METAI, gražiai irišta. 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai irišta. 464 psl. \$4.00
- Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražiai viršeliais. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštasis virš. \$5.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJU LIETUVIŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis. 208 psl. irišta — \$3.00, minkštasis virš. \$2.00; II dalis. 225 psl. irišta — \$3.00, minkštasis virš. \$2.00
- Prof. S. Kalrys, LIETUVA BUDO, gražiai irišta. 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis virš. \$5.00
- Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiuviene, ATSIMINIMAI APIE JUOZA LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$3.00
- M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS.

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ SVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

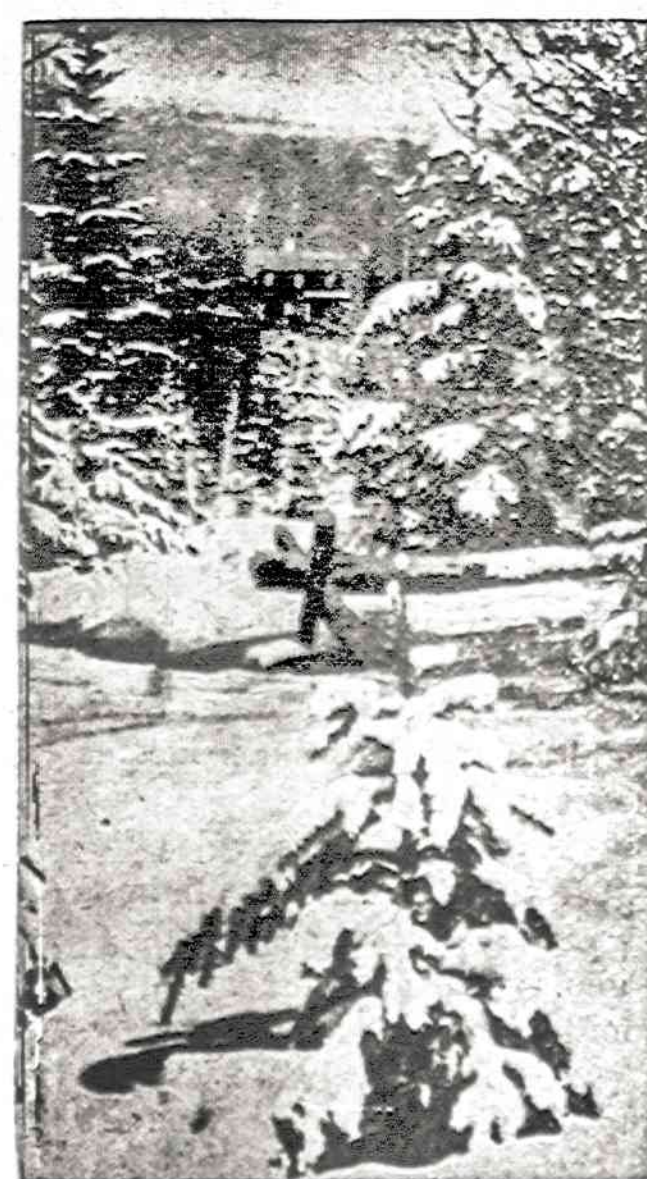
Ansambliai, choral, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2 %	PER ANNUM:
	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4 %	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2 %	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Diennrašio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$30.00	Užsieniuose:
pusei metų \$16.00	Metams \$31.00
trimis mėnesiams \$8.50	pusei metų \$16.00
vienam mėnesiui \$3.00	vienam mėnesiui \$4.00
Kanadoje:	
metams \$30.00	Naujienos eina kasdien, išskyrus
pusei metų \$16.00	sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben
vienam mėnesiui \$3.00	drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
	Ill. 60608, Telef. Haymarket 1-6100.
	Pinguis reikia siųsti pašto Money
	Orderu kartu su užsakymu.
Kitose JAV vietose:	
metams \$26.00	
pusei metų \$14.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro Seštadieniais — iki 12 val.

Okupantas rusina žmones ir miestus

Okupantas prievarta, apgaule ir melu įjungęs Lietuvą į Sovietų Sąjungą, jau kelintas metas stengiasi surusinti Lietuvos žmones ir miestus. Komunizmas, komunistinė santvarka, įvairūs socializmo etapai okupantui tiek terūpi, kiek pernykštis sniegas. Komunistinė priedanga okupantui yra reikalinga krašto gyventojam žiauriau išnaudoti. Gyventojų pagamintas gėrybes išveža į Rusiją, peni kariuomenę ir policiją, o žmonėms pasakoją, kad javų ir pašaro išvežimas buvo reikalingas lygiam paskirstymui.

Naujienose jau ne vieną kartą buvo rašyta, kad okupantas, sudaręs specialius institutus, naikina tautos praeitį liečiančius dokumentus. Pirmon eilėn buvo naikinami dokumentai, liečiantieji Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį. Kiekvienas svarbesnis lietuvių tautos ryžtas nepriklausomai nuo svetimųjų tvarkyti savo tautos reikalus, buvo iš pagrindų keičiamas, kitaip interpretuojamas ir dar kitaip augančiam jaunimui aiškinamas. Labai daug reikšmės duoda Vinco Kapsuko vadovautam „ministerių kabinetui“ kuris į Lietuvą buvo atneštas į Vakarus besistumiančios sovietų raudonosios armijos durtuvais. Išvijus iš Lietuvos raudonarmiečius, dingo ir Kapsuko vadovaujama „vyriausybė“. Lietuvoje išleista net dešimt Kapsuko „rašų“ tomų, bet nei viename smulkiau nepapasakota, kaip buvo likviduota Kapsuko „vyriausybė“. Kapsukas išliko gyvas, bet didelė Kapsuko „vyriausybės“ ministerių dauguma už įvairius nusikaltimus sovietų įstatymam buvo sušaudyti.

Visose Lietuvos mokyklose rusų kalba yra privaloma. Ji privaloma vaikams, prieaugliams ir suaugusiems. Privaloma rusų literatūra ir rusų tautos istorija. Aviācijas susisiekimą kontroliuoja rusai, krašto finansai rusų rankose. Lietuviškas kaimas, pačiais sunkiausiais lietuvių tautos gyvenimo laikais buvęs pats stipriausias lietuvių bės šaltinis, šiandien taip pat rusinamas. Kaimas kolchozinamas. Sukolchozintame kaime buvęs ūkininkas neturi teisės pasirodyti. Visus administracinius naujai sudaryto rusiško „dvaro“ administracinius reikalus tvarko į kolchozą atvaryti rusai „agronomai“. Lietuvos jaunimas siunčiamas į Rusijos šiaurę, o rusai specialistai su šeimomis apgyvendinami pačiose derlingiausiose Lietuvos vietose.

Klastojamas net Lietuvos darbininkų judėjimas.

ATSIMINIMAI APIE

POVILĄ PAKARKLĮ

P. STRAVINSKAS

Pseudoniminis Ged. C. Stašas, pasiremdamas tuo, kad jį naitis savo straipsnyje „Žalingos kada puldinėjės ir Povilas K. Būgos klaidos“ kritikuoja Pakarklį.

mūsų žymų kalbininką A. Sa- Užsiminus to straipsnio au-

Niekam ne paslaptis, kad lietuviai socialdemokratai atsisakė dalyvauti šimtmečio pradžioje rusų socialistų demokratų šaukiamoje konferencijoje. Lietuviai socialistai norėjo išaiškinti, kuo pasibaigs šimtmečio pradžioje socialdemokratų eilėse kilęs ginčas tarp Lenino, Plechanovo ir Akselrodo, tuo tarpu šiandien panevėžietis dr. Andrius Domaševičius, pataręs lietuviams nesidėti su rusais, šiandien bolševikinamas. Autentiška praeito šimtmečio slapta darbininkų kovos literatūra užrakinama partijos institutų seifuose, o Lietuvoje nematyti ir negirdėti „atsisaukimai“ dedami į institutų lentynas, kad jaunimas galėtų naudoti „mokslo darbams“.

Vilniuje buvo susidaręs didokas būrys gabių lituanistų. Savo mokslo darbas jie pranešė kalbininkus rusus. Jie įrodė, kad Toporovas, pats geriausias sovietų kalbininkas, nemokėdamas lietuviškai, daro didelių klaidų. Kada lietuviai, labai nužemintai ir kukliai nurodė kelias rusų klaidas, buvo sumažintas Vilniaus Universiteto lituanistikos biudžetas. O kai prienietis prof. Jonas Kazlauskas, neįtikinęs Vilniuje buvusio antrojo partijos sekretoriaus išvažiavo į Maskvą, tai po kelių savaičių jo lavoną išmetė Vilijos vandenys.

Lietuviai rusinti okupantas naudoja visas galimas priemones. Vienur jis naudoja brutalią jėgą, kitur taiko ekonomines sankcijas, trečiur klastoja praeitį, o kur turimos priemonės neveikia, tai žudynes. Pokario laikotarpyje išžudė augantį Lietuvos jaunimą, o dabar tą jaunimą siunčia iš Lietuvos.

Parvažiavusieji turistai tvirtina, kad metų pradžioje Lietuvoje lankėsi rusų architektų grupė Vilniui „pertvarkyti“. Architektai, pasigėrėję Vilnius — Kaunas plentų, priejo išvados, kad pats Vilnius turįs būti pertvarkytas. Kad galėtų miestą sumoderninti, tai rusai pirmiausia nori nugriauti dabartinę katedrą. Kai jiems buvo pasakyta, jog tai esąs pats didžiausias komunistinės propagandos centras, tai jie sutiko katedrą dar laikinai palikti, bet katedros bokštą užsispyrė būtinai nugriauti. Ateinančios žinios sako, kad Antanas Sniečkus porą kartų atvykusiems „pertvarkytojams“ rusams yra pasakęs, kad jie neplanuotų jokių „pertvarkymų“. Jis priminę jiems veikiančias atskirų respublikų tam tikras teises, kurios leido tos respublikos komunistams daryti reikalingus pertvarkymus. Šiandien Lietuvoje visi žino, kad Petras Griškevičius, Sniečkaus pareigas einąs minkštanagaris, tokio žingsnio nedrįs imtis.

Vilniaus katedrą 1387 metais pradėjo statyti Jogaila. Katedrai buvo parinkta Šventaragio maldyklos vieta, o katedros bokštas statytas krivių krivačio aukuro vietoje. Jogaila įpareigojo aplinkui esančius 60 kaimų duoti duokles katedrai išlaikyti. Katedra ir josios bokštas tapo neatskiriama Vilniaus dalimi. Katalikai eina į katedrą ne bolševikų eksponatų pamatyti, bet prisiminti Jogailos statytą bažnyčią, o netikintieji eina pasižiūrėti bokšto, kur buvo seno lietuvių tikėjimo didžiausias aukuras. Maskvos architektai ruošia planus viską išgriauti. Jiems pavojingas kiekvienas Lietuvos praeitį primenantis paminklas.

toriu apie Povilą Pakarklį, istoriką ir teisininką, atėjo ir man į galvą mintis apie jį čia, ne kaip apie mokslo vyrą, bet kaip apie žmogų kai ką iš savo atsiminimų parašyti. Pagalvojau, kad mano atsiminimai apie jį, kuriuos dar turiu galvoje, gali būti ir kitiems įdomūs, gal net ir kitais atžvilgiais naudingi.

O aš Povilą Pakarklį (1902 — 1955) gerai pažinau, ne tik, kaip sako, išoriškai, bet ir iš vidaus.

Tai buvo labai darbštus, kietos valios, užsispyręs vyras, bet kartu ir labai keistas, sunkiai besuprantamo būdo žmogus, greičiausia, nesveikas.

Asmeniškai susipažinau su juo 1934 metais, kada, esant man Apeliacinių Rūmų sekretorium, jis buvo paskirtas tų Rūmų sekretoriaus padėjėju.

Tada jis jau buvo padaręs kelis savo pasaulėvalgius ir politinius „persivertimus per galvą“, savo rūšies „salto mortale“... Buvo jau nubaustas ir bausmę (Kauno s. d. kalėjime) atlikęs už savo voldemorininkišką veiklą, po to atlikęs karingą prievolę, taigi susidrausminges kariuomenėje, iš kurios išėjo atsargon, pasiekęs viršilio laipsnį.

Paskirtas Apeliacinių Rūmų sekretoriaus padėjėju, Povilas Pakarklis-buvo darbe uolus, tvarkingas, ypač gi „kariškai drausmingas“... Atėjęs į mano darbo kambarį, jis kariškai išsi-tempdavo, lyg ir kariškai su-mundamas kulinimis, ir ką man sakydamas, labai keistai, mechaniškai kartodavo: „pone sekretoriau“, „pone sekretoriau“, kas buvo labai juokinga.

Kai aš paprasčiau jį mesti tuos civiliniame gyvenime neįprastus ir mūsų tarnyboje nepapraktikuojamus karinės disciplinos įpročius ir kalbėti su manim ne kaip su koku savo viršininku (kurio aš jam, tiesą pasakant, nei nebuvaau), o kaip su sau lygiu bendradarbiu ir kolega, tai Povilas tuojau pasidarė man familiaresnis, draugiškesnis ir atviresnis.

Pastebėjau, kad jis kažkaip keistai atsisveikina: niekad nesako „sodie“, kaip mes buvome įpratę sakyti, o vieton to vartoja savo kažkokį „Slab“.

Jį paklausiau, kodėl jis taip daro. Kolega Povilas man atsakė:

— Matai, tame „sodie“ yra Dievo vardas, o aš, kaip ateistas, to vardo nevertuju ir niekam būti „su Dievu“ nelinkiu.

Tada aš nieko jam neatsakiau, bet truputėlį vėliau, prisiminęs jo ankstesnę labai akty-

MŪSŲ SPAUDOJE

Kaziuko mugė prieš 330 metų

Pirmasis šių metų Skautų Aidų numeris patrauklus nuo viršelio iki viršelio. Titulinis viršelis puoštas lietuviško audinio ir stilizuotos gėlės raštais taip pat pasigėrėtinu žaismo nuotrauka. Visi žurnalo 23 puslapiai yra pripildyti skautų bei jaunimo aktualijomis, nuotraukomis, piešiniais, eilėrašiais. Visą medžiagą patraukliai sudėstyta, prašyte prašosi dėmesio.

Užbaigos viršelyje sumaniai išreikštas visiems skautams ar-tėjantis rūpestis ir pats didysis darbas. Tai Kaziuko mugė. At-pasakojama, kaip tas Kaziuko mugės biznis atrodė prieš 330 metų:

1968 m. atidarant Chicago Skautų Kaziuko mugę, skautų vyčių šarūno būrelis surado senus Vilniaus turgaus dienų nuostatus. Kaziuko mugės jau nebėta, o ir šiaip be nuostatų... kaip gi gali tvarkytis...

Viešpaties metuose 1643-čiuose, valdant Didž. Lietuvos Kunigaikščiui Vladislavui Vazai

Vilniaus Vaivada Jonušas Radvila nustato Vilniuje ir apylinkių miesteliuose bei bažnytkaimiuose laisvųjų valstiečių, pirklių ir cechų

Turgaus dienų nuostatus:

Apsakymas I

Yra piktas paprotys, kada valstiečiai, javus į miestą veždami, tenai iki temstant karčiamose pasilieka, paskui prisigėrę namo grįždami, arklius perguja ir pertvarkina. Tas nupelno sunkios koravanės ir yra aštriausiai baudžiamas. Nustatoma, kad valstiečiai miestuose nepasilikų ilgiau, kaip iki pirmos valandos po piet.

Apsakymas II

Visomis turgaus dienomis yra

vią katalikišką veiklą, ji paklausiau:

— Man labai įdomu, kaip žmogus be niekur nieko gali keisti savo pasaulėvalgius ir politinius įsitikinimus, dar gi kelis kartus, kaip, va, Povilas. Buvai karštas katalikas, po to pasidarėi tautininkas, voldemarininkas, dabar, va, koks kraštutinis ateistas, net norįs suminėti nei Dievo vardo. Man atrodo, žmogaus įsitikinimai susidaro iš lėto, pa-mažėli, metų metais. Ir to-kie tvirti, kad žmogus negali taip dažnai ir lengvai kaitalio-ti. Sakyk, Povilai, kaip gali pats taip dažnai keisti savo pa-žiūras ir kovoti su tuo, ką va-kar garbinai?

(Bus daugiau)

draudžiama ubagauti. Ubagai turi būti suimami, pristatomi į ubagynus ir aprėdomi pilkais rūbais su rudais rankogaliais, kad pabėgę būtų lengvai atpažįstami.

Apsakymas III

Vagys, pagauti maininkaujant vogtais arkliams ir kitais gyvūnais yra suimami ir pristatomi sūdziai ir nubaudžiami kalėjimo bausme. Prieš išsiunčiant į bausmės vietą, jie trimis dienoms pri-rakinami viešai mediniame ožyje Lukiškių aikštėje, suteikiant tik vandens ir duonos.

Apsakymas IV

Kurie ant turgaus padaro ki-tiems nuostolių tyčia ar provija-si tik dėl baūkų, tokius turgaus tvarkytojai gali paplakti ar muš-ti. Bausmininkai, ir mušami, nieku būdu neturi prieš tvarkytojus stengtis, nebent tik tada, kai jo gyvasčiai ar sveikatai iš-kada atsirasti galėtų.

Apsakymas V

Liekarstinių žolių ir džiovintų gyvačių pardavėjai Vilniaus turguje turi savo tavorą išdėti tik palei šv. Jokūbo bažnyčią. Anksčiau patėmyta, jog atsirado apgavikų, kurie pardavinėja netikrą liekarstą valstiečiams dėl galvijų limпамų ligų. Kas nori tą tavorą pardavinėti, ir nebūti apsudyti turi liekarstų gaminiui naudoti tik sekančias žoles: mėtelų žiedai, vištakojų šaknyš (angelica), durmazolės, bakbų šaknyš, krapai ir nesutrinta siera. Visų tų žolių po vieną bertainį sukulius ant stopos silki-kių rasalo sumerkti 6 valandoms. Potam 6 stopos šviežio smalos pripilama ir sumaišius šaltaj vietoj iki pardavimo laikoma.

Apsakymas VI

Vilniaus verbos apdedamos papildomu vieno grašio mokesčiu už 10 vėrbų. Šis mokesnis eina Jėzuitų Akademijos spaus-tuvei išlaikyti.

SKAUTŲ AIDAS, Vyr. redakt. A. Namikienė, administratorius A. Orentas, 6842 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Kainuoja metams 5 dol. Atsk. nr. 50 c. (pfl)

Vagišiai paliko grobį, bet išnešė savo kudašius

Detroitė praėjusį sekmadienį du jaunikius išpūle į restoraną užkandinę Detroitė, pareikalavo popierinio maišelio, į kurį susidėjo registruojamas rastos \$315 pinigais, bet kol surašiojo patarnau-tojus per ilgai užtrūko ir išbėgo net maišelių su pinigais palike ant stalo.

(Bus daugiau)

NEPRIKLAUSOMYBĖS

ARAS

Rašo MANTAS AUKSTUOLIS

3

Nors Nemy yra linksmo būdo, bet visuoet žino, ko ji nori ir ko siekia. Tačiau šiandien ji jaučiasi taip keistai, kaip dar niekad. Dirbdama ji taip giliai susimngstė, kad iš pradžių nesuvokė, ar anuos motinos šaukiančius žodžius ji pati galvojo, ar jai kas kitas juos įpiršo. Pajutusi, kad kažkas ją persekioja, pakilo nuo stalo ir vaikščiojo po kambarį, bet vis nepajėgdama nusikratyti to keisto įspūdiu. Atsisėdusi vėl mėginė skaityti, bet negali susikaupti. Atrodo, lyg jos mintyse būtų gimusi kita — svetima mintis, kuri be jos valios galvotų ne tai, ką ji nori, bet ką ši antroji sako. Tos kitos mintys stipresnės už josios savas, nes kai jos pradeda veikti, tai ji girdi tik tuos svetimus žodžius. Nemy vėl atšikėlė, priejo prie lango — niekur nieko, patikrino radiją — uždarytas. — Bet iš kur tas balsas? Balsas? Tai ne balsas, jaučiu savaime skambančių žodžių sąvoką. — Jie patys galvoja mano protu.

Ji vėl priejo prie stalo, užvertė knygą ir, norėdama atsikvėpti, oasėdė į sofą.

— Aljo! — vėl suskambėjo balsas, bet šį kartą daug aiškiau ir arčiau, lyg čia pat už jos pečių aidėtų.

Nemy išsigando ir pašoko nuo sofos. Apžvelgė visą kambarį — viena.

— Kas su manim darosi? Ar aš sergu? — klausė ji save.

— E, aš tokia pat, kaip ir visos moterys: pradedu jaudintis, net kažko bijoti. Štai tau tvirtas mano nusistatymas, studijos ir sąmonės nujautimo mokslai. — Ji susicimė už galvos.

— Ne, aš esu sveika, visai sveika. Susikaupti ji nutarė pergyventi šiuos keistus reikšinius nesijaudindama.

Nematomų bangų pluoštelis vėl atkelavo pas ją. Ji vėl girdi balsą, plintantį jos galvoje ir skambantį jos ausyse.

— Aljo, aljo. — kartojė balsas.

— Mano tolimoji nepažįstamoji, ar girdi mane? Aljo, mano gyvenimo viltie! Klausyk, aš tave šaukiu kaip gyvenimą. Aš tave šaukiu, kaip tyruos paklydęs klajotojas. Aš tave šaukiu, kaip tėvas, ieškąs savo vienintelio sūnaus, kritusio kovos lauke. Aš šaukiu tave kaip iš kito pasaulio, iš kurio nei gyvieji, nei mirusieji negali išsivaduoti. O tačiau aš tave pasiekiau net už placiųjų vandenynų. Mano dvigubo ilgesio išalkinta ir nežinios beldė vergijos iškankinta krūtinė ieško tavyje žmoniškos užuojautos.

Nemy pravėrė akis ir vėl jas užmerkė.

— Aljo, aljo! Mano akių šviesa, ar tu girdi mane? Sakyk: taip, — prašė balsas.

Sukaupusi visas jausmų jėgas, lyg prieš savo valią, ji atsakė:

— Taip, girdžiu, tik nežinau, kas tu esi.

— Ryt aš vėl tau kalbėsiu. Būk tuo pačiu metu ir tieje pačioje vietoje. Labanakt! Nėpyk už keistą vizitą. Iki ryto! Aš vadinuosį Gintas, o iš kur ir kas esu, tai pasakysiu vėliau.

Mintis nuostojo veikusi.

— Kas man yra? Ar aš kledu, ar mane dvasios apsdė? — klausė save Nemy ir susisvaldžiui svarstė.

— Čia yra kažkas nepaprasta, kažkas moksliška ir visai realu. Jo žodžiai gilūs ir normalūs. Tik jo balsas buvo iš labai toli. Jis kalbėjo taip, kaip žmogus, kurs yra labai sunkioje būklėje.

Nemy susirūpino.

Gintas, sulinkęs žemoj pastogėj, tikrina savo prietaisus ir, galima sakyti, gailina juos savo dvasia. Šiandien jis savo aparatais atliko didelę kelionę. Betkirindamas ir užrašinėdamas matavimų apartų nurodymus, jis kalba pats su savim.

— Ar ji mane girdėjo? Dangaus tolybės, aš atiduočiau visą savo gyvenimą už tai, kad nors vienas žodelis ją pasiektų. Bet ji turėjo mane girdėti, nes aš aiškiai pajutau, kai vienu metu mano mintis lyg sustiprėjo. Tai reiškia, kad dvejį smegenys buvo susijungę į vieną ir rodyklės parodė dvigubai didesnį skaičių.

Jei taip, tai šiandien aš esu laisvas... Šiandien iš šio kraujo urvo išspruko nesuvaržytas žodis — mintis, klaurai pro geležinę uždangą, be cenzūros, bet stalinistų žinios. Mjntis nugalėjo juos. Mintis, kuri įveikė visas gamtos kliūtis, nugalės ir

jų piktąsias užmačias. Aš dabar laisvai galėsiu pasakyti visam plačiam pasauliui, ką čia matau, ir pavaizduosiu dar negirdėtą žmonių vergiją.

Eidamas į darbą, jis dar buvo savo pergyvenimų sukuryje. Jo lūpos vis dar kuždėjo: „Ar ji girdėjo mane?“. Visą jo buitį buvo persičimusi išradimo paslaptis ir didelė meile vienintėlei pasaulyje moteriai.

— Tu tolimoji mano žvaigždė. Kada aš tave pamatysiu? Ak, tu esi dar toliau nei žvaigždės, nes aš jau matau, o tavęs — ne. Tau tų galiu perduoti savo mintį, tau, vienintėlei pasaulyje, ir tik aš vienas, — dirbdamas svajojo Gintas.

Grįžęs iš darbo, visą naktį nemiegojęs, jis buvo toks pavargęs, kaip žmogus, apkelavęs visą pasaulį. Jis krito į lovą ir užmigo. Sunkus buvo jo mėgjas. Ko žmogus nepajėgia pasiekti būdodamas, pasąmonė tęsia jo norą sapne.

— Nemy, ar tu tikrai esi čia, šalia manęs? — klausė jis pasnuodamas. Jo gyvenimas taip pradėjo painiotis, jog kartais jis pats neskyrė, kada gyvena tikrove ir kada sapne. Kai padubo, pilkos pastogės kambarėlis greit išblaskė jo sapną. Buvo kaip metas „pasikalbėti“ su Nemy.

Pralindęs pro slaptąjį sienos įėjimą, atsisėdo minčių siustuvo kėdėn ir įsijungė prietaisus. Sutartinai vibruodami, sudėtingi mechaniniai padėjo savo muziką. Jų atgamtiniame garse vyko stebuklai. Elektronai šoko savo pasaulio paslaptin-

TELEF. PR 8-3223

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTU IR SLAPIMO TAKU
CHIRURGIA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELLGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.,
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis ir šeštadienis susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antra šeštadieni 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 763-3310 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIA
OFISAS
2403 W. NORTH AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Treciadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči.

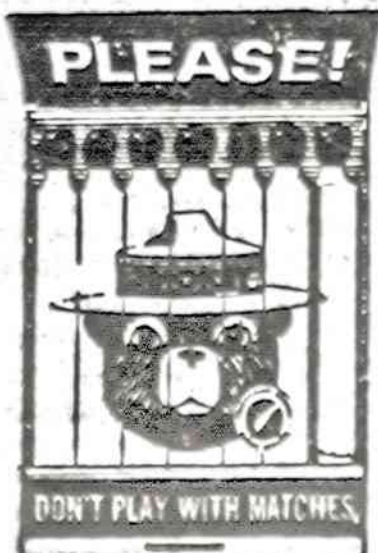
DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietu.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiadien.
ir penktadien. 9-5 val. vak. Šeštadien.
nuo 10-12 val. vak. ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

KO SIEKIA KORPORACIJOS?

Kad komunizmas, siekdamas išnaikinti nacionalizmą, skina kelią kapitalizmui, vaizdžiai parodė Politinių Studijų Instituto Washingtono steigėjas Richard J. Barnet ir Amerikos Universiteto Washingtono ekonomikos profesorius Ronald E. Muller savo seniai išleistoje knygoje "Globalinis Siekis: Daugtautybių Korporacijų Jėga", kurioje autoriai įrodinėja, kad vyrai, kurie vadovauja globalinėms korporacijoms, pirmieji žmonijos istorijoje, turėdami visas reikalingas priemones — organizaciją, technologiją, pinigus ir ideologiją, visu rimtumu siekia valdyti pasaulį, kaip integruotą vienetą.

Milžiniškų pasaulinių korporacijų vadovai yra įsitikinę, kad

GRADINSKAS
MUZIKA
IŠ EUROPOS
PLOKŠTELĖSĖ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GELES VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GĒLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĒLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
graziuosius gėles ir vainikas ant-
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠEREMAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: Frontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 11-12 val. ryto. —
Šeštadieni ir sekmadieni nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE IS IN YOUR HANDS
Every tree, every shrub, and all our wildlife depend on you to help prevent forest fires. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to douse all campfires, stir the ashes, and douse them again. Crush all sticks to dead ends.
Please! Only you can prevent forest fires.

kur užkariavimams ir okupacijoms nesisekė, biznui gali pasisekti. Ilustracijai cituojami dviejų vyrų pareiškimai: Wendell Wilkie, kurs 1940-ais metais kalbėjo apie "Vieną pasaulinį", o I.B.M. vyresnysis viceprezidentas Jacques G. Maisinrouge pareiškė, kad "šiam dešimtmetyje mes nepaliaudami to siekiame".

Globalinė korporacija I.B.M. (International Bureau Machines) yra pirmoji žmonijos istorijoje, pasiryžusi siekti centralizuoto planavimo visapasaulinio mastu, pastebi knygos autoriai. Kadangi jos pirmaeilis tikslas yra organizuoti ir integruoti ekonominę veiklą visame pasaulyje tokiu būdu, kurs duotų maksimalum globalinius pelnus, reikiama, kad globalinė korporacija yra organinė struktūra, kurioje kiekvienos dalies pareiga yra patarauti visumai; kad ji savo pasisekimus ar nepasisekimus sprendžia ne kuo kitu, kai vien globaliniai pelnai ir globalinės akcijos. Globalinės korporacijos įsitikinimas yra kad bendrai visumos didėjimas diena ir visų jos dalių gerovė. Jos pagrindinis siekis yra produktumas. Gyvenant tarpkontinentinių raketų ir globalinės ekologijos grėsmėje, supranta, kad globalinis planavimas pasidaro patrauklus.

Aišku, kad kiekviena organizacija, turinti praktišką potencialą operuoti globalinė enterpriza, sieks pasidaryti globaliniu administratoriu (manageriu). Globalinių korporacijų augimas pastaraisiais laikais pasidarė nuostabus, sukeliantis organizacinę revoliuciją, panašią Industriinei Revoliucijai ir tautinių valstybių kūrimuisi. Kokios galingos šiandienės yra kai kurios globalinės korporacijos, lyginant jų produkciją su kai kurių valstybių produkcija — pagal 1973 metų duomenis, General Motors yra didesnis už Šveicariją, Pakistaną ir Pietų Afriką; Royal Dutch Shell didesnis už Iraną, Venecuėlą ir Turkiją; Greyhound Tire didesnis už Saudi Arabiją!

Sekmingiausių globalinių korporacijų augimo vidutinės gamybos ratos yra du-tris kartus didesnės už pažangiausių industrinių kraštų, įskaitant ir Jungtines Valstybes. Apskaičiuota, kad globalinės korporacijos šiandien jau turi savo kontrolėje daugiau kaip 200 milijonų (milijardų) dolerių vertės fizinio turto.

Maocetungas yra pasakęs, kad jėga ateina per šautuvo vamzdį, o Stalinas klausė, kiek popiežių turi divizijų, kad galėtų kisti į politiką. Korporacijų vadai atsako, kad galia ateina ne tiek per šautuvo vamzdį ar divizijas, kiek per kontrolę priemonių, kuriomis gaminamos gėrybės pasauliniu mastu. Kurdami "naują pasaulį" tokių firmų kaip GM (General Motors), I.B.M., Pepsico, G. E. (General Electric), Pfizer, Shell, Volkswagen, Exxon ir keli šimtai kitų panašių, tų firmų manageriai kiekvieną dieną daro biznį patvarkymus, paliekančius didesnę įtaką negu labiausiai autoritetinga valdžia, j tai kaip ir kur žmonės gyvena, ką dirba ar nedirba; ką jie turi valgyti, gerti ir dėvėti kokį mokslą mokyklose ir universitetuose skatinti, ir kokia bendruomenę jų vaikai paveldės.

Autoriai pripažįsta, kad svarbiausias revoliucinis aspektas viso planetarinėje enterprizėje lemia ne didumas, o pasauliškumą. Del to tų globalinių korporacijų manageriai stengiasi savo praktika pagrįsti tokia žmonių organizacija, kuri iš esmės pakeistų tautinių valstybių (nacion-state) sistemas, aplynk kurį žmonių draugija buvo organizuojama per daugiau kaip 400 metų.

Globalinių korporacijų galia gaunasi iš mokėjimo panaudoti finansus, technologiją ir pažangius komercinius sugebėjimus produkcijai integruoti visapasa-

linių mastu ir tuo būdu realizuoti seną kapitalistų sapną apie Vieną Didelę Rinką. Tokia kosmopolitinė vizija yra tiesioginis iššaukimas tradiciniams nacionalizmui. "Tautinių valstybių politinės sienos yra per siauros ir ribotos platiems modernaus biznio užsimojimams", pasakė First National City Corp. prezidentas William J. Spencer, o I. B. M. viceprezidentas Mainsonrouge sako, kad "Šalin sienas" (Down with Borders), buvęs 1968 metais prancūzų studentų Paryžiuje revoliucinis šūkis, kurį ir jo paties vaikai buvo išvėle, dabar yra visiškai pageidautinas I. B. M. šūkis.

Didžiųjų multinacionalinių korporacijų konfrontacija su savo priešais žada paveikti žmonių bendruomenės formas šio šimtmečio paskutiniame trečiadalyje labiau, negu bet kuri kita mūsų laikų politinė drama.

Kokia socialinė ir ekonominė raida tinka 20-jo amžiaus žmogaus reikalams? Kas yra teisinga socialinė santvarka? Kas yra "laisvė", "teisingumas" arba "būtinai reikalingas (need) papasulyje, kuriame 4 milijonai gyventojų grumiasi dėl maisto, vandens ir oro... Kokia teise pati save paskyrusi drugistų, biskvityų kepėjų ir kompiuterių techniku grupė gali pasidaryti naujo pasaulio architektais? — klausia autoriai, įspėdami, kad aspirantai į viso pasaulio managerius turį sugebėti pademonstruoti kaip globalinių pelnų didinimą suderinti su žmonių išlikimu. J. Pr.

BOSTON, MASS.
Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 57-ji sukaktis

Bostone ji bus minima šitaip: Penktadienį, vasario 14 d. 12 val. dienos Lietuvos vėliavos pakėlimas prie miesto savivaldybės rūmų.
Sekmadienį, vasario 16 d. 10 val. ryto pamaldos šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Giedos solistas Benediktas Povilavičius.
Tą pačią dieną 8 val. popiet

A. A. VERONIKA WELLS
Streinaitytė
Gyv. 7219 So. Richmond St.
Mirė 1975 m. vasario mėn. 10 dieną, sulaukusi 87 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Batakių kaime.
Paliko našlė: dvi dukterys — Anne Henrich, žentas Helmut, ir Estelle Puišis, 3 sūnūs — Walter, marti Sophie, teisėjas Alphonse F., marti Gladys, ir Raymond, marti Lillian, 11 anūkių, 9 proanūkių ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.
Ketvirtadienį, vasario 13 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Veronikos Wells giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patarimą ir atsiveikimą.
Nulūde lieka:
Dukterys, sūnūs, giminės.
Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

Dviejų Metų Mirties Sukaktis

JOHN ZALGA
Gyv. Oak Lawn, Illinois
Mirė 1973 metų vasario mėn. 12 dieną, sulaukęs 72 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Raguvos mieste, Panevėžio apskr.
Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Paliko našlė: žmona Mary, pagal tėvus Gintaut, 2 sūnūs — John, marti Marsha, ir Kenneth, marti Carol. 2 dukterys — Lillian Mällstrom, žentas Roe ir Diana Whelan, žentas Frėd, anūki Maureen Whelan, sesers vaikai — Ed Riska, Lucille Brūten ir Julia Riska, 2 svogerkos — Bernice Gutaut ir Stella Maziliauskas, svogeris Peter Gintaut, jo žmona Julia ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Lietuvoje liko sesuo ir brolis.
Mes Tavęs, Mūsų Brangiausios, niekuomet neužmiršime. Tū pas mus jau nebesugrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nuėsimė. Tebina Tau lengva šį žemelė.
Nulūde lieka: Žmona, sūnūs, dukterys, giminės.

So. Bostono Lietuvių Pliėčių Draugijos III aukšto salėje iškilmingas susirinkimas, kuriame kalbės įžymus pedagogas Antanas Masionis iš New Jersey.

Meninę programą atliks Onos Ivaškienės vadovaujamas Bostono Tautinių šokių sambūris (3 grupės) ir komp. Juliaus Gaidelio vedamas Bostono Lituanistinės mokyklos choras. Įvado žodį tars Vytenis Senuta.

Minėjime bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams.

Bostono ir apylinkės lietuviai kviečiami sukakties minėjimo renginiuose gausiai dalyvauti ir dosniai aukoti.

Organizacijos prašomos bažnyčioje ir susirinkime dalyvauti su vėliavomis.
Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius.

"NAUJENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BICIJULIS

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Našlų, Našlūkių ir Pavienių draugiško klubo susirinkimas įvyks vasario mėn. 14 d. 7 val. vak. Dariaus Girėno salėje, 4416 So. Western Ave. Visi nariai kviečiami atsilankyti. Po susirinkimo bus pagerbimas buvusius pirminkius Mary Neberieza, įteikimas dovanos, vaišės ir šokiai J. Joniko orkestrui grojant.
V. Cinka, nut. rašt.
— Lithuanian National Democratic klubo metinis susirinkimas bus trečiadienį, vasario 12 d. 7 val. vak. Vaicaičio salėje, 4258 So. Maplewood Ave. Po susirinkimo bus vaišės.
B. Zemgulis, prot. rašt.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Sergėkies, kad niekuomet neužmiršiumei Viešpaties, tavo Dievo ir neapleisiumei jo paliepimų".
5 Mozės 8:11.

Labai geras ir naudingas patarimas, paraginimas būti ištikimais. Kasgi nenorėtų garbinti ir tarnauti mūsų Dievui. Iš tikrųjų Dievas stebėtinai vedė ir sergėjo savo žmones dvasiškai Izraelitais. Kartais jis būdė mus savo meilinga ranka ir išgelbėjo nuo prakaito. Iš tikrųjų mes nieko nepritrūkom. Jei Dievas taip mėgino ir sergėjo senovinį Izraelį, tai žinokime, kad jis mėgins ir mus, ar esame dėkingi ir pilnai paklusnūs jam, ir ar pildome jo paliepimus.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: Grovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-5
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKST# AUTOMOBILAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAICA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED-KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE PATARNAVI MAS DIENA IR NAKTI.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
1348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

ADOMAITIS ATIDARĖ ČIURLIONIO GALERIJOS PARODĄ

Inž. Domo Adomaičio žodis atidarant Čiurlionio Galerijos parodą Vasario 16 - tosios proga Balzeko Kultūros Muziejaus patalpose 1975 m. vasario mėn. 9 d.

Gerbiamosios ir Gerbiamieji! Aukšto surašymo mane čiupte šių išskilnių dalyvių!

Mūsų didysis mąstytojas — filosofas Vydūnas, laisvoje Lietuvoje ruošiamas dailės parodas, vadino „meno puotomis“ ir kiekvieną jų stengdavosi pamatyti. Bene 1937 m. rudens turėjau laimės su Vydūnu, vykstančiu į parodą, važiuoti traukiniu nuo Tauragės iki pat Kauno ir išgirsti jo žodžius apie meną. Tada nepagalvojau, kad kada nors ir man teks atidaryti „meno puotą“.

Užtat jaučiu pareigą paaiškinti, kodėl — iš profesijos inžinierius — turiu Tamstoms pasakyti šios parodos atidaromąjį žodį.

Mano galerijos vargai prasidėjo dėka garbingos atminties Lietuvos Generalinio Konsulo Dr. Petro Daužvardžio. Vieną vakarą jis man paskambino telefonu ir paprašė dalyvauti teismo įsakytame galerijos patikrinime. Po revizijos

akto surašymo mane čiupte Čiurlo galerijos steigėjai ir nuo to laiko nepaleidžia. Dar daugiau, — galerijos sumanytojai, jos sielai ir pirmajam Pirmininkui a. a. dail. Zenonui Kolbai mirus, jie mane dar giliau įklampino, išrinkdami Direktorių Tarybos ir Galerijos pirmininku. Štai ir visa pastipis.

Dabar keli žodžiai apie Čiurlionio Galeriją. Gimusi 1957 m. steigėjų tvarka galerija per keletą metų išaugo į lietuvių dailės centrą ir sukaupe virš 100 kūrinių į Meno Kūrinių Fondą. To Nepriklausomai Lietuvai skirtos Fondo sudarymas buvo vienas iš pačių pagrindinių galerijos tikslų. Deja, pirmajam mūsų visuomeniniam — valstybiniam fondui teko kryžiaus keliai. Pirmiausia, įvyko taip, kad steigėjai buvo fiziniai, užraktų pakeitimu, nušalinimi nuo galerijos ir Meno Kūrinių Fondo tvarky-

Sveikiname Joną Tričį sulaukusį 30 metų

Sveikiname menininką Joną Tričį, sunkiu darbu, dideliu pasiryžimu ir nuolat pirmyn stumiančia menininko jėga šiandien ne tik išsikovojo, bet ir stipriai atsistojo į išskilnių lietuvių menininkų pirmas gretas. Tričys piausto medį, piešia paveikslus ir paruošia kasdieniniam gyvenimui reikalingus skoningus darbus.

Jonas Tričys 1915 metų vasario 12 dieną gimė Liepojuje.

Devynių metų berniukas, netekęs Liepojaus aplinkos ir savo draugų, pajuto menininko gysle, padėjusį jam reikšti ilgesio, naujos aplinkos ir vilties keliamus vaizdus. Savo fantazijas jis pradėjo reikšti popieriuje, medyje, sniege.

Lietuvoje Jonas baigė gimnaziją, valsciuje gavo darbo, bandė reikšti savo sielą paveikluose, bet jautė, kad reikia specialios mokyklos ir pasirošimo. Tuo tarpu jis vedė, o Lietuvą užgulė klasiščių kaimynų karo jėgos. Tričys šeimą ištraukė į kovą už gimtinio krašto laisvę, o vėliau, viską metę, išvyko į Vakarų Detmole lankė meno mokyklą ir piešė amerikiečiams paveikslus. 1950 metais atvyko į Ameriką, gavo darbo, o laisvalaikiu mokėsi

Baigęs meno mokyklą, Jonas Tričys dirba ir piešia. Čikagoje jis jau suruošė kelias sava parodas ir dalyvauja Čiurlionio galerijos vedamame darbe.

Jonas Tričys šiandien dirba Čikagos didmiestyje ir su žmona ir dukrele gyvena Marquette Parke. Menininkas Tričys yra pasiryžęs priremti savo patį, pastabią akį ir įgimtą menininko gyslele prie Naujųjų vedamo darbo. Naujienų skaitytojai ir plačioji Amerikos lietuvių visuomenė turės progos artimiausiu metu aplankyti šį kuklų, darbštų ir pajėgų menininką.

Sukakties proga linkime sveikatos ir sėkmės!

Naujienietis

PRANAŠAS SUSIRGO

Prareitą sekmadienį Chicagoje visi CTA autobusai buvo apšepinti dideliais garsinimais, kad „Muhammad Speaks“ (Mahometas kalba) ir visa „muslimų tauta“ kviečiama į susirinkimą pranašo išklausti, bet kitą dieną, pirmadienį, pranašas serga ir paguldytas Mercy ligoninėje, kur randasi ypatingoje globoje, kur buvo skubiai nugabentas šeštadienio naktį staiga apsirgęs pasikartojusia širdies liga. Tokia pat liga jis toje pačioje ligoninėje, tik kitu vardu pasivadinęs, jau buvo tiriamas praėjusių metų rugsėjo mėnesį ir šių metų sausio 30 dieną.

Muhammado „juodųjų musulnių tauta“ yra griežtai rasinė ir nemėgsta ne tik baltųjų, bet ir juodųjų „netikėlių“.

Nedarbas dar padidės

AFL-CIO prezidentas George Meany pareiškė, kad nedarbas, kurs jau šiandien yra pasiekęs 8.2 nuosimčius visos darbo jėgos, iki ateinančio liepos mėnesio pasieks visą 10 nuosimčių. Savo kalboje per CBS jis pareiškė, kad recesiją jau esame

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COUPLE NEEDED

LIVE IN PRIVATE ROOM
Woman for housekeeping. Man for general maintenance. School age children. Good pay and home. Some English helpul. Des Plaines.
821-5700

perėję ir įžengiami į depresiją, kokios nebebuvo nuo 1941 metų, kuomet nedarbas per iščius metus buvo apėmęs 8.8 nuosimčius darbo jėgos.

Meany rekomenduoja darbo departamento sekretorių kviečiantį Harvardo universiteto ekonomijos profesorį John Dunlop, kurį Meany gerai pažįsta per bertainį šimtmečio ir randa jį toms pareigoms tinkamiausiu.

TRUMPAI

— Marija Brinaitė ir Eva J. Kibartaitė iš Brighton Parko, John E. Sarna iš Gage Parko ir Vytautas Miknaitis iš Marquette Parko apylinkės, taip pat Barbara J. Petronytė iš Hazel Crest baigė Illinois universitetą Urbanoje bakalauru laipsniais.

— Dr. Janina Jakševičienė iš Marquette Parko apylinkės, palaikydama lietuvišką spaudą, vajuos proga užsisakė Naujienas vieneriems metams. Medicinos mokslus ji baigė Lietuvoje, specializavosi ir dabar praktikuoja vaikų ligų gydymą. Idomi yra dr. J. Jakševičienės tremties odisėja. Jos eigoje ji buvo išvykusi keletą metų iš Vokietijos į Pakistaną ir ten buvo kariuomenės gydytoja kapitono laipsniu.

— Elytė Sliter — Sliterytė iš Brighton Parko apylinkės dirba Chicago miesto kolegijų centrinėse raštinėse.

— Sol. Vaclovas Verikaitis, Toronto, Ont., Canada, vajuos proga užsisakė Naujienas. Jo asmenyje jungiasi ne tik solisto ir muziko meistriskumas, bet ir pedagoginiai gabumai su nepaprastu lietuviškų dainų dvasios išjautimu ir jos perdavimu jaunajai kartai. Jo dailiai išmokytos Hamiltono aidutės savo dainomis ir elgsena bei žavesiu lieka nepamirštamomis lietuvių scenose, Europos valstybių sostinėse ir Vatikano rūmuose.

— Stasys Grigaravičius, LB Marquette Parko apylinkės valdybos narys, užsisakė Naujienas vieneriems metams. Ta proga jis atsuntė palankų pareiškimą ir penkine Naujienų parama. Naujienas mūsų pranešė, kad Stasys Grigaravičius yra taip pat gabus organizatorius, ypatingai kultūrinių pobūvių ir turi tiems dalykams patyrimo bei sumanumo.

— „Pelkių Žiburėlio“ literatūrinėje valandėje, girdimoje per Margučio radiją tarp 5—6 val. vak., šį ketvirtadienį, vasario 13 d. bus perduotas skaitomų lietuvių liaudies dainų monozas, kurį atliks aktorė Stefa Nosvičiūtė.

— O. Laureckienė, East Chicago, Ind., platinimo vajuos proga užsisakė Naujienas. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiems naujiems skaitytojams, platintojams, taip pat asmenims, kurie supažindina savo artimuosius su Naujienomis ir padaro teigiamos įtakos. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti, tikslu surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuvių kviečiami atkreipti savo dėmesį į Naujienas, gerai su jomis susipažinti ir pareikšti savo asmenišką nuomonę jas užsisakant. Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai su liig gautais pagėdavimais arba prisijūstais galimų skaitytojų adresais.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LAIKAS GEREJA

ARTI KEDZIE prie parko 12 m. 2 butų po 5½ kambarių mūras ir mūro garažas. Atskiri šildymai. \$44,000.

PAJAMOMS gražus bungalow Marquette Parke. 2 butai, 6 ir 3 kambariai. Gazu šildymas. 60 pėdų lotas. Garažas. \$21,800.

SVIESUS, DIDINGAS 16 m. 3 butų mūras ir mūro garažas. Atskiri šildymai. Alum. langai. 40 pėdų lotas. Marquette Parke. \$46,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Atskiri nauji gazu šildymai. Karpetai. Alum. langai. Arti ofiso. — \$28,500.

LABAI SVARUS NAMAS — palikimas Brighton Parke, gazu šildymas. Laisvas vntim. \$12,900.

4 BUTŲ didelis mūras neša 15% investuoto kapitalo. Platus lotas, atskiri gazu šildymai. Brighton Parke. \$30,000.

DIDELIS 5 KAMBARIU 2 aukštu 20 metų mūras. 1½ vonios. Sausas mūris bešmantas. Blokai į pietus nuo Marquette Parko ir Kedzie. — \$22,950.

2 AUKSTU MŪRAS — pinigams rinkti. Marquette Parke. Dabar duoda paįamui apie \$800 metams. Viena senuitė negali prižiūrėti ir atiduoda už \$40,000.

3 BUTŲ OCTAGON originalas, modernus vntim. 3 auto mūro garažas. Gražiam Marquette Parke. \$45,000.

10 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, alum. langai, 60 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas, virš \$17,000 pamatu. Arti mūro. \$77,000.

3 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti vienuolyno. \$29,000.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲ DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS — PARDAVIMAS

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mūste ir užmesty namus ir perstatau senus visus rūšiu naujo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO

62—30 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusemėčiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių ikvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, pritarusiu darbininku. Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 774-5888
Anticars, Garbaudėkros, sv.

BIZNIERIAI, KURIE GARSTINASI „NAUJENOSE“ — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasijustas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, SALDYTŪVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, saldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajuos.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovuoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliotiniams.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, ju bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tviliai lietuvių daugumą žiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, nauingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jau prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruoti. Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščių, bet ir visos šieivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reiklų rennesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusei metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusei metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

Siunčiu ..... dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinių vajuos proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajuos proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS .....

ADRESAS .....

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601